

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz niektórych innych ustaw^{1), 2), 3)}

Art. 1. W ustawie z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2012 r. poz. 680, z 2013 r. poz. 1650 oraz z 2014 r. poz. 1004) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 2:

a) po pkt 7 dodaje się pkt 7a w brzmieniu:

„7a) kolejny wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej - następny wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej złożony przez cudzoziemca lub w jego imieniu po tym, jak w odniesieniu do poprzedniego wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, który go dotyczył, została wydana decyzja ostateczna, w tym także o umorzeniu postępowania;”

¹⁾ Niniejsza ustawa dokonuje w zakresie swojej regulacji wdrożenia:

- 1) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/32/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wspólnych procedur udzielania i cofania ochrony międzynarodowej (wersja przekształcona) (Dz. Urz. UE L 180 z 29.06.2013, str. 60);
- 2) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/33/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie ustanowienia norm dotyczących przyjmowania wnioskodawców ubiegających się o ochronę międzynarodową (wersja przekształcona) (Dz. Urz. UE L 180 z 29.06.2013, str. 96).
- 2) Niniejsza ustawa służy stosowaniu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) NR 604/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie ustanowienia kryteriów i mechanizmów ustalania państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej złożonego w jednym z państw członkowskich przez obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca (wersja przekształcona) (Dz. Urz. UE L 180 z 29.06.2013, str. 31).
- 3) Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 26 maja 1982 r. - Prawo o adwokaturze, ustawę z dnia 7 lipca 1982 r. o radcach prawnych, ustawę z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej, ustawę z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawę z 7 dnia września 1991 r. o systemie oświaty, ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, ustawę z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, ustawę z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej, ustawę z dnia 24 sierpnia 2007 r. o udziale Rzeczypospolitej Polskiej w Systemie Informacyjnym Schengen oraz Wizowym Systemie Informacyjnym, ustawę z dnia 15 kwietnia 2011 r. o systemie informacji oświatowej, ustawę z dnia z dnia 28 lipca 2011 r. o zalegalizowaniu pobytu niektórych cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz o zmianie ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i ustawy o cudzoziemcach oraz ustawę z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach.

- b) po pkt 9a dodaje się pkt 9aa w brzmieniu:
„9aa) ośrodek recepcyjny - ośrodek dla cudzoziemców pełniący funkcję punktu przyjęć cudzoziemców, którzy złożyli wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej;”
- c) pkt 9b otrzymuje brzmienie:
„9b) państwo członkowskie - państwo członkowskie Unii Europejskiej lub inne państwo, które stosuje rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 604/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie ustanowienia kryteriów i mechanizmów ustalania państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej złożonego w jednym z państw członkowskich przez obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca (wersja przekształcona) (Dz. Urz. UE L 180 z 29.06.2013, str. 31);”
- d) po pkt 12 dodaje się pkt 13 w brzmieniu:
„13) wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej – wniosek o ochronę ze strony Rzeczypospolitej Polskiej, z którym występuje cudzoziemiec, którego można uznać za osobę ubiegającą się o status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą.”;
- 2) w art. 3 uchyla się ust. 2;
- 3) uchyla się art. 6;
- 4) w art. 8 pkt 27 otrzymuje brzmienie:
„27) informacje o wynikach sprawdzenia cudzoziemca w jednostce centralnej, zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 603/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie ustanowienia systemu Eurodac do porównywania odcisków palców w celu skutecznego stosowania rozporządzenia (UE) nr 604/2013 w sprawie ustanowienia kryteriów i mechanizmów ustalania państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej złożonego w jednym z państw członkowskich przez obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca oraz w sprawie występowania o porównanie z danymi Eurodac przez organy ścigania państw członkowskich i Europol na potrzeby ochrony porządku publicznego, oraz zmieniające rozporządzenie (UE) nr 1077/2011 ustanawiające Europejską Agencję ds. Zarządzania Operacyjnego Wielkoskalowymi Systemami Informatycznymi w Przestrzeni Wolności,

Bezpieczeństwa i Sprawiedliwości (Dz. Urz. UE L 180 z 29.6.2013, str. 1), zwanego dalej „rozporządzeniem 603/2013”, oraz o podjętych czynnościach na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 604/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie ustanowienia kryteriów i mechanizmów ustalania państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej złożonego w jednym z państw członkowskich przez obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca (wersja przekształcona), zwanego dalej „rozporządzeniem 604/2013”.”;

5) art. 9 otrzymuje brzmienie:

„Art. 9. Dane cudzoziemca, na podstawie których jest możliwe ustalenie, że:

- 1) postępowanie w sprawie udzielenia lub pozbawienia ochrony międzynarodowej lub udzielenia lub pozbawienia azylu wobec cudzoziemca jest w toku lub zakończyło się,
- 2) cudzoziemcowi nadano lub odmówiono nadania statusu uchodźcy,
- 3) cudzoziemcowi udzielono lub odmówiono udzielenia azylu,
- 4) cudzoziemcowi udzielono lub odmówiono udzielenia ochrony uzupełniającej – nie mogą być udostępniane domniemanym podmiotom dopuszczającym się prześladowań lub wyrządzającym poważną krzywdę, o których mowa w art. 16 ust. 1, ani od nich pozyskiwane.”;

6) w art. 11 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Tłumaczenie na język polski dokumentów sporządzonych w języku obcym, dopuszczonych jako dowód w postępowaniu w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej lub azylu, zapewnia, w razie potrzeby, organ, przed którym jest prowadzone postępowanie.”;

7) po art. 18 dodaje się art. 18a w brzmieniu:

„Art. 18a. Okoliczność, że cudzoziemiec był w przeszłości prześladowany lub doznał poważnej krzywdy lub był bezpośrednio zagrożony takim prześladowaniem lub doznaniem poważnej krzywdy, jest istotną przesłanką potwierdzającą uzasadnioną obawę cudzoziemca przed prześladowaniem lub rzeczywiste ryzyko doznania poważnej krzywdy, chyba że istnieją uzasadnione powody, aby uznać, że akty prześladowania lub wyrządzania poważnej krzywdy się nie powtórzą.”;

- 8) w art. 19:
- a) w ust. 1 w pkt 3 lit. c otrzymuje brzmienie:
- „c) popełnił zbrodnię o charakterze innym niż polityczny poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, przed złożeniem wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej;”;
- b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:
- „3. Cudzoziemcowi, który złożył kolejny wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej, można ponadto odmówić nadania statusu uchodźcy, jeżeli obawa przed prześladowaniem jest oparta na okolicznościach, które celowo wytworzył po opuszczeniu kraju pochodzenia.”;
- 9) po art. 22 dodaje się art. 22a w brzmieniu:
- „Art. 22a. Decyzja o nadaniu cudzoziemcowi statusu uchodźcy albo udzieleniu ochrony uzupełniającej wygasa z mocy prawa z dniem nabycia przez cudzoziemca obywatelstwa polskiego.”;
- 10) w dziale II rozdział 2 otrzymuje brzmienie:

„Rozdział 2

Postępowanie w sprawach udzielania ochrony międzynarodowej oraz pozbawiania statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej

Art. 23. Status uchodźcy nadaje lub odmawia jego nadania, ochrony uzupełniającej udziela lub odmawia jej udzielenia albo ich pozbawia, w drodze decyzji, Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców, zwany dalej „Szefem Urzędu”.

Art. 24. 1. Cudzoziemiec składa wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej do Szefa Urzędu za pośrednictwem komendanta oddziału Straży Granicznej lub komendanta placówki Straży Granicznej.

2. Cudzoziemiec, który przebywa w strzeżonym ośrodku, areszcie dla cudzoziemców, areszcie śledczym lub zakładzie karnym, składa wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej za pośrednictwem komendanta oddziału Straży Granicznej lub komendanta placówki Straży Granicznej obejmującego terytorialnym zasięgiem działania siedzibę strzeżonego ośrodka, aresztu dla cudzoziemców, aresztu śledczego lub zakładu karnego.

Art. 25. 1. Cudzoziemiec, który składa wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej, zwany dalej „wnioskodawcą”, może złożyć ten wniosek, także

w imieniu następujących osób towarzyszących mu i zależnych od niego ze względów ekonomicznych, zdrowotnych lub ze względu na wiek:

- 1) osoby pozostającej z cudzoziemcem w uznawanym przez prawo Rzeczypospolitej Polskiej związku małżeńskim, zwanej dalej „małżonkiem”;
- 2) małoletniego dziecka wnioskodawcy i małżonka, o którym mowa w pkt 1, w tym także dziecka przysposobionego, niepozostającego w związku małżeńskim;
- 3) małoletniego dziecka wnioskodawcy, w tym także dziecka przysposobionego, niepozostającego w związku małżeńskim;
- 4) małoletniego dziecka małżonka, o którym mowa w pkt 2, w tym także dziecka przysposobionego, niepozostającego w związku małżeńskim.

2. Przepisy dotyczące osoby, w imieniu której wnioskodawca występuje, stosuje się także do dziecka wnioskodawcy urodzonego w okresie:

- 1) trwania postępowania w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej do jego zakończenia decyzją ostateczną;
- 2) gdy organ pierwszej instancji prowadzi ponownie postępowanie w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej po uchyleniu decyzji przez organ wyższego stopnia lub po stwierdzeniu nieważności decyzji.

Art. 26. 1. Wnioskodawca składa wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej osobiście.

2. W imieniu małoletniego bez opieki wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej składa kurator albo przedstawiciel organizacji międzynarodowej lub pozarządowej zajmującej się udzielaniem pomocy cudzoziemcom, w tym pomocy prawnej, jeżeli na podstawie indywidualnej oceny sytuacji małoletniego bez opieki organizacja ta uzna, że może on potrzebować takiej ochrony.

3. Wnioskodawca składa wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej w swoim imieniu i w imieniu osób, o których mowa w art. 25 ust. 1, na formularzu zawierającym:

- 1) dane wnioskodawcy, o których mowa w art. 8 pkt 1-9, 11, 12-14, 16, 19 i 20, określenie imion i nazwiska w języku ojczystym, informacje o jego ostatnim miejscu zamieszkania i miejscu pracy w kraju pochodzenia, o odbyciu służby wojskowej w kraju pochodzenia oraz o znajomości języków;
- 2) wskazanie języka, którym wnioskodawca chciałby, aby było przeprowadzone przesłuchanie w postępowaniu w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej;

- 3) określenie osób, w imieniu których wnioskodawca występuje;
- 4) dane małżonka wnioskodawcy, o których mowa w art. 8 pkt 1-3, 5-9, 11, 12-14 i 16, określenie imion i nazwiska w języku ojczystym, informację o posiadanych przez małżonka wnioskodawcy dokumentach potwierdzających tożsamość oraz o znajomości języków;
- 5) następujące dane małoletnich dzieci, w imieniu których wnioskodawca występuje:
 - a) imię i nazwisko,
 - b) data urodzenia,
 - c) płeć,
 - d) imiona rodziców;
- 6) oświadczenie małżonka wnioskodawcy o wyrażeniu zgody na złożenie wniosku w jego imieniu i jego małoletniego dziecka;
- 7) informacje o ostatnim miejscu pracy w kraju pochodzenia;
- 8) informacje dotyczące wyjazdu z kraju pochodzenia, w tym informacje o opuszczeniu kraju pochodzenia w okresie ostatnich 5 lat oraz o wizach lub zezwoleniach na pobyt w innym państwie wydanych wnioskodawcy i osobie, w imieniu której wnioskodawca występuje;
- 9) informacje dotyczące wjazdu i pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w tym informacje o miejscu zamieszkania i adresie do korespondencji na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz o wydanych wobec wnioskodawcy decyzjach nakazujących powrót do kraju pochodzenia z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub innego państwa członkowskiego;
- 10) informacje dotyczące stanu zdrowia wnioskodawcy i osoby, w imieniu której wnioskodawca występuje, oraz doznanej przez nich przemocy;
- 11) określenie powodów ubiegania się o udzielenie ochrony międzynarodowej, w tym informacje o zatrzymaniu, aresztowaniu, prowadzonych postępowaniach karnych oraz wydanych orzeczeniach w postępowaniach sądowych w stosunku do wnioskodawcy lub członka jego rodziny w innym państwie niż Rzeczpospolita Polska;
- 12) informacje o wcześniejszym ubieganiu się przez wnioskodawcę lub członka jego rodziny o udzielenie ochrony międzynarodowej w Rzeczypospolitej Polskiej lub innym państwie;

- 13) informację o prowadzonych wobec wnioskodawcy i osoby, w imieniu której wnioskodawca występuje, postępowaniach karnych w Rzeczypospolitej Polskiej;
- 14) następujące dane członka rodziny wnioskodawcy, który przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub innego państwa członkowskiego:
 - a) imiona i nazwisko,
 - b) data i miejsca urodzenia,
 - c) adres miejsca zamieszkania,
 - d) stopień pokrewieństwa,
 - e) status prawny;
- 15) wzór podpisu wnioskodawcy.

4. Do wniosku, o którym mowa w ust. 3, dołącza się aktualną fotografię wnioskodawcy i osób, w imieniu których wnioskodawca występuje, oraz dokumenty niezbędne do potwierdzenia danych zawartych we wniosku i okoliczności uzasadniających ubieganie się o udzielenie ochrony międzynarodowej.

5. Za członków rodziny, o których mowa w ust. 3 pkt 10 i 13, uważa się osoby, o których mowa w art. 2 lit. g rozporządzenia 604/2013.

6. Jeżeli wnioskodawcą jest małoletni bez opieki w formularzu wniosku zawiera się dane, o których mowa w ust. 3 pkt 13, dotyczące jego krewnych, o których mowa w art. 2 lit. h rozporządzenia 604/2013, którzy przebywają na terytorium innego państwa członkowskiego.

7. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, wzór formularza wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, uwzględniając dane, o których mowa w art. 8, dotyczące wnioskodawcy, oraz osoby, w imieniu której wnioskodawca występuje, w zakresie niezbędnym do przeprowadzenia postępowania w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej, oraz dane i informacje, o których mowa w ust. 3.

Art. 27. 1. Złożenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, w imieniu małżonka wnioskodawcy i jego małoletniego dziecka wymaga pisemnej zgody tego małżonka.

2. Wyrażenie zgody, o której mowa w ust. 1, uważa się za udzielenie wnioskodawcy pełnomocnictwa do działania w imieniu jego małżonka i dzieci tego małżonka.

3. Organ Straży Granicznej przed przyjęciem wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej informuje na osobności małżonka, w którego imieniu wnioskodawca zamierza złożyć wniosek, o konsekwencjach proceduralnych złożenia wniosku w jego imieniu, w tym o prawie stawienia się na przesłuchanie wnioskodawcy, oraz o przysługującym małżonkowi prawie do wystąpienia z odrębnym wnioskiem o udzielenie ochrony międzynarodowej.

Art. 28. 1. W przypadku gdy z przyczyn leżących po stronie organu Straży Granicznej, nie jest możliwe przyjęcie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej na formularzu w dniu, w którym cudzoziemiec stawił się osobiście w siedzibie tego organu, o którym mowa w art. 24, i zadeklarował zamiar złożenia takiego wniosku, organ Straży Granicznej informuje cudzoziemca w języku dla niego zrozumiałym o terminie i miejscu przyjęcia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej oraz sporządza na tę okoliczność protokół.

2. W przypadku niemożności osobistego stawiennictwa w siedzibie organu Straży Granicznej, o którym mowa w art. 24 ust. 1, osoby niepełnosprawnej, w podeszłym wieku, kobiety ciężarnej, osoby samotnie wychowującej dziecko lub przebywającej w pieczy zastępczej, szpitalu, areszcie śledczym lub zakładzie karnym, pisemna deklaracja zamiaru złożenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej może być złożona za pośrednictwem operatora pocztowego w rozumieniu art. 3 pkt 12 ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. - Prawo pocztowe (Dz. U. z 2012 r. poz. 1529) lub za pomocą środków komunikacji elektronicznej w rozumieniu art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną (Dz. U. z 2013 r. poz. 1422).

3. Wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej złożony przez cudzoziemca, o którym mowa ust. 2, przyjmuje i rejestruje organ Straży Granicznej właściwy ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca.

4. Deklaracja zamiaru złożenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej może dotyczyć także osób, o których mowa w art. 25 ust. 1.

5. W przypadkach, o których mowa w ust. 1 lub 2, przyjęcie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej i jego rejestracja następuje niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 3 dni roboczych, a w razie masowego napływu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w celu poszukiwania ochrony międzynarodowej – w terminie 10 dni roboczych.

6. Organ Straży Granicznej rejestruje deklarację zamiaru złożenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej w rejestrze, o którym mowa w art. 119 ust. 1 pkt 1.

Art. 29. 1. W przejściach granicznych, strzeżonych ośrodkach i aresztach dla cudzoziemców zapewnia się cudzoziemcowi w języku dla niego zrozumiałym dostęp do informacji o możliwości złożenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej i skorzystania w tym celu z pomocy tłumacza.

2. Organ Straży Granicznej, na wniosek wnioskodawcy, zapewnia przedstawicielom organizacji międzynarodowych lub pozarządowych, zajmujących się udzielaniem pomocy cudzoziemcom, w tym pomocy prawnej, dostęp do wnioskodawcy, który złożył wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej w przejściu granicznym.

Art. 30. 1. Organ Straży Granicznej właściwy do przyjęcia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej:

- 1) ustala tożsamość osoby, której wniosek dotyczy;
- 2) uzyskuje dane i informacje w zakresie niezbędnym do wypełnienia formularza wniosku;
- 3) fotografuje osobę, której wniosek dotyczy, i pobiera od niej odciski linii papilarnych za pomocą kart daktyloskopijnych lub urządzenia do elektronicznego pobierania odcisków;
- 4) ustala, czy osoba, której wniosek dotyczy, posiada dokumenty uprawniające do przekroczenia granicy lub czy przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej legalnie;
- 5) przekazuje wnioskodawcy na piśmie w języku dla niego zrozumiałym, informacje o:
 - a) zasadach i trybie postępowania w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej,
 - b) przysługujących mu prawach, ciężących na nim obowiązkach i skutkach ich niewykonania oraz o konsekwencjach wyraźnego i dorozumianego cofnięcia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej,
 - c) których mowa w art. 4 ust. 1 rozporządzenia 604/2013,
 - d) których mowa w art. 29 ust. 1, z uwzględnieniem przepisu art. 29 ust. 2 zdanie czwarte rozporządzenia 603/2013,

- e) możliwości wyrażenia zgody na udzielanie przedstawicielowi Urzędu Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych do Spraw Uchodźców informacji o przebiegu postępowania w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej oraz na przeglądanie akt sprawy i sporządzanie z nich notatek i odpisów,
 - f) organizacjach zajmujących się udzielaniem pomocy cudzoziemcom,
 - g) o zakresie pomocy socjalnej i opieki medycznej, okresie ich przysługiwania, możliwości ubiegania się o pomoc w postaci świadczenia pieniężnego oraz zasadach przyjęcia do ośrodka dla cudzoziemców, zwanego dalej „ośrodkiem”,
 - h) trybie i zasadach udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej oraz podmiotach świadczących tę pomoc,
 - i) adresie ośrodka recepcyjnego, w którym jest obowiązany stawić się w terminie 2 dni, jeżeli cudzoziemiec nie wskazał we wniosku innego adresu, pod którym będzie przebywał albo nie przebywa w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców;
- 6) zapewnia pomoc tłumacza przy składaniu wniosku;
 - 7) zapewnia przeprowadzenie badań lekarskich i niezbędnych zabiegów sanitarnych ciała i odzieży osoby, której wniosek dotyczy;
 - 8) zapewnia osobom niepełnosprawnym, w podeszłym wieku, kobietom ciężarnym, rodzicom samotnie wychowującym dzieci, których wniosek dotyczy, transport do ośrodka recepcyjnego oraz w uzasadnionych przypadkach – wyżywienie podczas transportu;
 - 9) rejestruje niezwłocznie wniosek w rejestrze spraw o udzielenie ochrony międzynarodowej;
 - 10) przeprowadza z wnioskodawcą indywidualną rozmowę, o której mowa w art. 5 rozporządzenia 604/2013;
 - 11) w terminie 48 godzin przekazuje wniosek w celu rozpatrzenia Szefowi Urzędu.

2. Organ Straży Granicznej, o którym mowa w ust. 1, zapewnia by złożenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej odbyło się bez udziału innych osób, na których obecność wnioskodawca nie wyraził zgody, w warunkach zapewniających odpowiedni stopień poufności i pozwalających wnioskodawcy na wyczerpujące przedstawienie powodów złożenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej.

3. Organ Straży Granicznej, o którym mowa w ust. 1, w przypadkach uzasadnionych względami bezpieczeństwa i porządku może dokonać szczegółowego sprawdzenia osoby, której wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej dotyczy.

4. Szczegółowe sprawdzenie osoby, której wniosek dotyczy, polega na oględzinach ciała oraz sprawdzeniu odzieży, bielizny i obuwia, a także przedmiotów posiadanych przez tę osobę lub należących do niej. Oględziny ciała oraz sprawdzenie odzieży, bielizny i obuwia przeprowadza się w pomieszczeniu, bez obecności osób nieupoważnionych, osób odmiennej płci oraz z poszanowaniem godności osób, których sprawdzenie dotyczy.

5. Osoba, której wniosek dotyczy, jest obowiązana poddać się czynnościom, o których mowa w ust. 1 pkt 3 i 7 oraz ust. 3, a także udzielić informacji, o których mowa w ust. 1 pkt 2.

6. W przypadku gdy osoba, której wniosek dotyczy, odmówi poddania się badaniom lekarskim lub zabiegom sanitarnym organ Straży Granicznej, który przyjął wniosek, zawiadamia o tym państwowego inspektora sanitarnego albo państwowego inspektora sanitarnego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, właściwego ze względu na miejsce złożenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej.

Art. 31. 1. Osoba, której wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej dotyczy, jest obowiązana, po złożeniu wniosku, przekazać swój dokument podróży do depozytu Szefa Urzędu, za pośrednictwem organu Straży Granicznej, który przyjął wniosek.

2. W przypadku gdy osoba, której wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej dotyczy, przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy lub zezwolenia na pobyt stały, przekazanie dokumentu podróży do depozytu Szefowi Urzędu następuje w dniu, w którym zezwolenie na pobyt czasowy lub zezwolenie na pobyt stały utraci ważność lub zostanie cofnięte.

3. Szef Urzędu wydaje cudzoziemcowi dokument podróży przekazany do depozytu po zakończeniu postępowania decyzją ostateczną.

4. W szczególnych przypadkach uzasadnionych osobistą sytuacją cudzoziemca wymagającą niezwłocznego opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, Szef Urzędu może wydać cudzoziemcowi dokument podróży przekazany do depozytu przed zakończeniem postępowania decyzją ostateczną.

5. Odmowa wydania dokumentu podróży przekazanego do depozytu w przypadku, o którym mowa w ust. 4, następuje w drodze decyzji.

6. Cudzoziemiec odbiera dokument podróży osobiście w siedzibie Szefa Urzędu.

7. W przypadku niemożności osobistego odbioru dokumentu podróży z powodu choroby, niepełnosprawności lub innej niedającej się pokonać przeszkody albo w razie korzystania z pomocy w dobrowolnym powrocie, odbioru dokumentu podróży może dokonać pełnomocnik legitymujący się pełnomocnictwem szczególnym do odbioru dokumentu.

8. W przypadku przymusowego wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu lub przekazania cudzoziemca na podstawie rozporządzenia 604/2013, odbiór dokumentu podróży następuje w placówce Straży Granicznej albo na granicy państwa, do którego następuje doprowadzenie lub przekazanie, albo w porcie lotniczym lub morskim tego państwa.

9. Dokument podróży nieodebrany przez cudzoziemca przechowuje Szef Urzędu.

Art. 32. 1. Organ Straży Granicznej, który na podstawie oświadczeń złożonych przez wnioskodawcę podającego się za małoletniego bez opieki lub na podstawie innych okoliczności powziął wątpliwość co do wieku wnioskodawcy, zapewnia wykonanie badań lekarskich w celu ustalenia rzeczywistego wieku wnioskodawcy.

2. Przeprowadzenie badań lekarskich, o których mowa w ust. 1, wymaga zgody wnioskodawcy podającego się za małoletniego bez opieki albo jego przedstawiciela ustawowego.

3. Przed przystąpieniem do badania lekarskiego, organ Straży Granicznej, który przyjął wniosek, informuje wnioskodawcę podającego się za małoletniego bez opieki w języku dla niego zrozumiałym o:

- 1) możliwości ustalenia jego wieku w drodze badań lekarskich;
- 2) sposobie przeprowadzenia badań lekarskich;
- 3) znaczeniu wyniku badań lekarskich w postępowaniu w sprawie udzielenia mu ochrony międzynarodowej;
- 4) skutku odmowy poddania się badaniom lekarskim.

4. Badania lekarskie, o których mowa w ust. 1, przeprowadza się w sposób zapewniający poszanowanie godności wnioskodawcy z zastosowaniem możliwie najmniej inwazyjnej techniki badania.

5. Wynik badań lekarskich powinien wskazywać, czy badany wnioskodawca jest osobą pełnoletnią. W razie braku możliwości uzyskania jednoznacznego wyniku badania wnioskodawcę uznaje się za osobę małoletnią.

6. Wnioskodawcę podającego się za małoletniego, w razie braku zgody na przeprowadzenie badań lekarskich, o których mowa w ust. 1, uważa się za osobę pełnoletnią.

Art. 33. 1. Szef Urzędu pozostawia bez rozpoznania wnioski o udzielenie ochrony międzynarodowej, który nie zawiera imienia i nazwiska wnioskodawcy lub określenia kraju pochodzenia i braków tych nie można było usunąć w wyniku czynności, o których mowa w art. 30 ust. 1 pkt 1 i 3 oraz ust. 2.

2. Przepisu art. 64 § 2 Kodeksu postępowania administracyjnego nie stosuje się.

Art. 34. 1. Załatwienie sprawy dotyczącej udzielenia ochrony międzynarodowej z wyłączeniem przypadków, o których mowa w art. 39 ust. 1, następuje w terminie 6 miesięcy od dnia złożenia wniosku na formularzu.

2. Termin, o którym mowa w ust. 1, może być przedłużony do 15 miesięcy w przypadku gdy:

- 1) sprawa jest szczególnie skomplikowana pod względem faktycznym lub prawnym;
- 2) z wnioskami o udzielenie ochrony międzynarodowej występuje w krótkich odstępach czasu duża liczba cudzoziemców i uniemożliwia to rozpoznanie wniosku w terminie sześciu miesięcy;
- 3) wnioskodawca nie wykonuje obowiązków współpracy z organem prowadzącym postępowanie, o których mowa w art. 41.

Art. 35. 1. Jeżeli sprawa dotycząca udzielenia ochrony międzynarodowej nie została załatwiona w terminie, o którym mowa w art. 34 ust. 1, i opóźnienie nie zostało spowodowane z winy wnioskodawcy, Szef Urzędu, na wniosek osoby, której wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej dotyczy, wydaje zaświadczenie, które wraz z tymczasowym zaświadczeniem tożsamości cudzoziemca stanowi uprawnienie tej osoby, do wykonywania pracy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na zasadach i w trybie określonych w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2015 r., poz. 149).

2. W zaświadczeniu, o którym mowa w ust. 1, potwierdza się, że sprawa dotycząca udzielenia ochrony międzynarodowej nie została zakończona w terminie 6 miesięcy i opóźnienie nie zostało spowodowane z winy wnioskodawcy, oraz wskazuje się imię i nazwisko cudzoziemca uprawnionego do wykonywania pracy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na zasadach i w trybie określonych w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

3. Zaświadczenie, o którym mowa w ust. 1 i 2, jest ważne do dnia, w którym decyzja w sprawie o udzielenie ochrony międzynarodowej stanie się ostateczna.

Art. 36. 1. Niezwłocznie po przekazaniu wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej przez organ Straży Granicznej, Szef Urzędu przeprowadza postępowanie w sprawie ustalenia odpowiedzialnego państwa członkowskiego, o którym mowa w art. 20 rozporządzenia 604/2013.

2. Szef Urzędu jest organem właściwym w sprawach, o których mowa w art. 17, art. 18, art. 21-23, art. 25, art. 33-34 rozporządzenia 604/2013.

Art. 37. 1. Jeżeli inne państwo członkowskie odpowiedzialne za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej na podstawie rozporządzenia 604/2013 wyrazi zgodę na przejęcie wnioskodawcy wraz z pozostałymi osobami, których wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej dotyczy, Szef Urzędu wydaje decyzję o umorzeniu postępowania i o ich przekazaniu do odpowiedzialnego państwa członkowskiego.

2. Szef Urzędu jest organem właściwym do wydania wnioskodawcy przepustki, o której mowa w art. 29 ust. 1 zdanie 3 rozporządzenia 604/2013.

3. Osoba, której wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej dotyczy, podlegająca przekazaniu do odpowiedzialnego państwa członkowskiego może być doprowadzona do granicy albo do granicy państwa, do którego następuje przekazanie, albo do portu lotniczego albo morskogo tego państwa.

4. Doprowadzenie, na wniosek Szefa Urzędu, wykonuje:

- 1) do granicy - komendant oddziału Straży Granicznej lub komendant placówki Straży Granicznej właściwy ze względu na miejsce pobytu wnioskodawcy lub osoby, której wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej dotyczy;
- 2) od granicy do portu lotniczego albo morskogo odpowiedzialnego państwa członkowskiego, do którego następuje przekazanie - Komendant Główny Straży Granicznej lub komendant oddziału Straży Granicznej właściwy ze względu na miejsce przekroczenia granicy przez wnioskodawcę lub osobę, której wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej dotyczy.

5. Komendant placówki Straży Granicznej niezwłocznie:

- 1) odnotowuje informację o miejscu i dacie przekroczenia granicy przez cudzoziemca przekazywanego do odpowiedzialnego państwa członkowskiego w rejestrze spraw prowadzonych na podstawie rozporządzenia 604/2013;

2) zawiadamia Szefa Urzędu w przypadku gdy przekazanie cudzoziemca do odpowiedzialnego państwa członkowskiego nie doszło do skutku.

6. Koszty doprowadzenia do granicy lub do portu lotniczego albo morskiego odpowiedzialnego państwa członkowskiego, do którego następuje przekazanie, są pokrywane z budżetu państwa, z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw wewnętrznych, ze środków pozostających w dyspozycji Komendanta Głównego Straży Granicznej.

7. Komendant Główny Straży Granicznej jest organem właściwym w sprawach, o których mowa w art. 29 ust. 1 zdanie 4, art. 31 i art. 32 rozporządzenia 604/2013.

Art. 38. 1. Szef Urzędu ustala, czy wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej jest wnioskiem niedopuszczalnym.

2. Wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej jest wnioskiem niedopuszczalnym, gdy:

- 1) inne państwo członkowskie udzieliło już wnioskodawcy ochrony międzynarodowej;
- 2) państwo niebędące państwem członkowskim jest uważane za kraj pierwszego azylu w odniesieniu do wnioskodawcy;
- 3) jest kolejnym wnioskiem i nie zaistniały ani nie zostały przedstawione przez wnioskodawcę nowe dowody, okoliczności faktyczne lub prawne, znacząco zwiększające prawdopodobieństwo udzielenia ochrony międzynarodowej;
- 4) małżonek, który uprzednio wyraził zgodę na złożenie wniosku przez wnioskodawcę w jego imieniu, złożył odrębny wniosek i nie zachodzą okoliczności faktyczne dotyczące tego małżonka uzasadniające odrębny wniosek.

3. Państwo niebędące państwem członkowskim jest uważane za kraj pierwszego azylu w odniesieniu do wnioskodawcy, jeżeli:

- 1) został on uznany w tym państwie za uchodźcę i nadal może korzystać ze związanej z tym faktem ochrony lub
- 2) w inny sposób korzysta z wystarczającej ochrony w tym państwie, w tym z ochrony przed wydaleniem lub zawróceniem, o którym mowa w art. 33 Konwencji Genewskiej

– pod warunkiem, że będzie on mógł zostać przyjęty przez to państwo.

4. Szef Urzędu informuje organ Straży Granicznej w terminie 7 dni od dnia przekazania pierwszego kolejnego wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, że

zachodzą okoliczności uznania tego wniosku za niedopuszczalny z przyczyn, o których mowa w ust. 2 pkt 3.

5. W przypadku gdy wystąpiła przynajmniej jedna z okoliczności, o których mowa w ust. 2, Szef Urzędu wydaje decyzję o uznaniu wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej za niedopuszczalny.

6. W postępowaniu w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej, wszczętym wskutek złożenia kolejnego wniosku przez wnioskodawcę lub przez małżonka, który był uprzednio objęty wnioskiem wnioskodawcy, Szef Urzędu, w razie stwierdzenia że nie zachodzi żadna z okoliczności, o których mowa w ust. 2, wydaje postanowienie o uznaniu kolejnego wniosku za dopuszczalny.

7. Postanowienie o uznaniu kolejnego wniosku za dopuszczalny wygasa z mocy prawa z dniem uchylecia lub stwierdzenia nieważności decyzji Szefa Urzędu w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej.

Art. 39. 1. Wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej rozpatruje się w trybie przyspieszonym, gdy wnioskodawca:

- 1) podał inne przyczyny złożenia wniosku niż obawa przed prześladowaniem z powodu rasy, religii, narodowości, przekonań politycznych lub przynależności do określonej grupy społecznej lub ryzyko doznania poważnej krzywdy albo nie podał żadnych informacji o okolicznościach związanych z obawą przed prześladowaniem lub ryzykiem doznania poważnej krzywdy;
- 2) wprowadził organ rozpatrujący wniosek w błąd przez zatajenie informacji lub dokumentów albo przedstawienie fałszywych informacji lub dokumentów, dotyczących jego tożsamości lub obywatelstwa o istotnym znaczeniu dla nadania statusu uchodźcy lub udzielenia ochrony uzupełniającej;
- 3) przedstawił wyraźnie niespójne, sprzeczne, nieprawdopodobne wyjaśnienia na potwierdzenie faktu prześladowania lub ryzyka doznania poważnej krzywdy, które są sprzeczne ze sprawdzonymi informacjami dotyczącymi kraju pochodzenia;
- 4) złożył wniosek jedynie w celu opóźnienia lub zakłócenia wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu;
- 5) stanowi zagrożenie dla bezpieczeństwa państwa lub porządku publicznego lub był z tego powodu w przeszłości wydalony z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

2. W postępowaniu prowadzonym w trybie przyspieszonym stosuje się przepisy niniejszego rozdziału, z tym że:

- 1) załatwienie sprawy dotyczącej udzielenia ochrony międzynarodowej następuje w terminie 30 dni od dnia złożenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej;
- 2) w decyzji o odmowie nadania statusu uchodźcy i udzielenia ochrony uzupełniającej wskazuje się, że wniosek był rozpatrywany w trybie przyspieszonym;
- 4) odwołanie od decyzji wnosi się w terminie 7 dni od dnia jej doręczenia;
- 5) w postępowaniu odwoławczym organ orzeka w składzie jednoosobowym.

3. Jeżeli okoliczności, o których mowa w ust. 1, ujawnią się po upływie 30 dnia od dnia złożenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej trybu przyspieszonego nie stosuje się.

Art. 40. 1. W przypadku gdy wnioskodawca:

- 1) oświadczył, że cofa wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej albo
- 2) w sposób dorozumiany wycofał wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej – organ prowadzący postępowanie wydaje decyzję o umorzeniu postępowania, gdy nie jest to sprzeczne z interesem społecznym.

2. Uważa się, że wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej został w sposób dorozumiany wycofany, gdy wnioskodawca:

- 1) nie stawił się w ośrodku recepcyjnym w terminie 2 dni od dnia złożenia wniosku, jeżeli nie wskazał we wniosku innego adresu, pod którym będzie przebywał;
- 2) nie stawił się w ośrodku recepcyjnym w terminie 2 dni po zwolnieniu ze strzeżonego ośrodka lub aresztu dla cudzoziemców w przypadku gdy przepisu art. 89c nie stosuje się, jeżeli nie wskazał innego adresu we wniosku, pod którym będzie przebywał;
- 3) opuścił ośrodek i nie powrócił do niego przez okres dłuższy niż 7 dni bez usprawiedliwionej przyczyny;
- 4) opuścił bez zgody Szefa Urzędu miejsce pobytu lub miejscowość, określone w decyzji Szefa Urzędu zwalniającej cudzoziemca ze strzeżonego ośrodka lub z aresztu dla cudzoziemców lub nie zgłasza się w określonych odstępach czasu do organu wskazanego w tej decyzji;
- 5) opuścił terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;

6) nie stawił się na przesłuchanie i nie wykaże w terminie 7 dni od dnia wyznaczonego na przesłuchanie, że niedopełnienie tego obowiązku było spowodowane okolicznościami, za które nie ponosi odpowiedzialności.

3. Szef Urzędu wydaje decyzję o umorzeniu postępowania w części dotyczącej osoby, w imieniu której został złożony wniosek, jeżeli:

- 1) małżonek cofnął zgodę na złożenie wniosku w jego imieniu i jego dzieci;
- 2) dziecko, którego wniosek dotyczy osiągnęło pełnoletność i nie wyraża zgody na prowadzenie postępowania wszczętego na podstawie wniosku złożonego w jego imieniu;
- 3) zachodzą okoliczności, o których mowa w ust. 2 pkt 3-5 dotyczące tej osoby.

4. Decyzję o umorzeniu wydaną ze względu na okoliczności, o których mowa w ust. 2 pkt 1-5, pozostawia się w aktach sprawy ze skutkiem doręczenia.

5. Odwołanie od decyzji wydanej ze względu na okoliczności, o których mowa w ust. 1 pkt 1, wnosi się w terminie 5 dni od dnia jej doręczenia.

6. Jeżeli wnioskodawca oświadczy na piśmie Szefowi Urzędu w terminie 9 miesięcy od dnia wydania decyzji o umorzeniu postępowania w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej, że zamierza w dalszym ciągu ubiegać się o udzielenie tej ochrony, decyzja o umorzeniu postępowania wygasa z mocy prawa z dniem otrzymania przez organ oświadczenia.

7. Oświadczenie o zamiarze dalszego ubiegania się o udzielenie tej ochrony międzynarodowej nie może być złożone powtórnie.

8. Oświadczenie o zamiarze dalszego ubiegania się o udzielenie ochrony międzynarodowej składa się za pośrednictwem komendanta oddziału Straży Granicznej lub komendanta placówki Straży Granicznej.

9. Organ Straży Granicznej, który przyjął oświadczenie cudzoziemca o zamiarze dalszego ubiegania się o udzielenie ochrony międzynarodowej stosuje przepis art. 30 ust. 1 pkt 11.

10. Jeżeli oświadczenie o zamiarze dalszego ubiegania się o udzielenie ochrony międzynarodowej zostało złożone po terminie albo powtórnie, Szef Urzędu odmówi, w drodze decyzji, uwzględnienia tego oświadczenia.

11. Bieg terminu załatwienia sprawy rozpoczyna się z dniem wygaśnięcia decyzji o umorzeniu postępowania w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej.

12. Czynności podjęte w toku postępowania umorzonego pozostają w mocy.

Art. 41. W toku postępowania w sprawie udzielenia wnioskodawcy ochrony międzynarodowej wnioskodawca jest obowiązany:

- 1) przedstawić informacje niezbędne do ustalenia stanu faktycznego sprawy, a w szczególności dotyczące jego wieku, przeszłych doświadczeń mających znaczenie dla sprawy, tożsamości, obywatelstwa, krewnych, kraju i miejsc poprzedniego pobytu, wcześniejszych wniosków, trasy podróży oraz powodów złożenia wniosku;
- 2) udostępnić posiadane dowody potwierdzające okoliczności wskazane w uzasadnieniu wniosku;
- 3) stawiać się na wezwanie organu prowadzącego postępowanie w celu przesłuchania lub złożenia wyjaśnień.

Art. 42. Jeżeli wnioskodawca nie posiada dowodów potwierdzających okoliczności wskazane w uzasadnieniu wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, to okoliczności te można uznać za udowodnione, gdy są spełnione łącznie następujące warunki:

- 1) wnioskodawca przedstawił wiarygodne i spójne informacje niezbędne do ustalenia stanu faktycznego sprawy;
- 2) wnioskodawca przedstawił wszystkie posiadane informacje i dowody służące do ustalenia stanu faktycznego sprawy i szczegółowo wyjaśnił przyczyny braku innych informacji i dowodów;
- 3) wyjaśnienia wnioskodawcy są spójne, wiarygodne i nie są sprzeczne z zebranymi w sprawie dowodami i materiałami;
- 4) wnioskodawca wystąpił z wnioskiem o udzielenie ochrony międzynarodowej w najwcześniejszym możliwym terminie, chyba że może wskazać zasadny powód, dlaczego tego nie zrobił.

Art. 43. Organ prowadzący postępowanie w sprawie o udzielenie ochrony międzynarodowej ustala w szczególności:

- 1) mające znaczenie dla sprawy okoliczności faktyczne odnoszące się do kraju pochodzenia wnioskodawcy, w tym także bierze pod uwagę przepisy ustawowe i wykonawcze obowiązujące w tym kraju oraz sposób ich stosowania;
- 2) czy ze względu na przeszłość, płeć lub wiek wnioskodawcy, akty, których doświadczył lub na które mógłby zostać narażony, stanowią prześladowanie lub narażają go na rzeczywiste ryzyko doznania poważnej krzywdy;

- 3) czy działalność wnioskodawcy od chwili opuszczenia kraju pochodzenia służyła wyłącznie lub głównie stworzeniu warunków koniecznych do ubiegania się o udzielenie ochrony międzynarodowej;
- 4) czy istnieją warunki, o których mowa w art. 16 ust. 2, by wnioskodawca mógł skorzystać z ochrony innego państwa, którego obywatelstwo posiada.

Art. 44. 1. Organ prowadzący postępowanie przesłuchuje wnioskodawcę, w celu wyjaśnienia okoliczności faktycznych istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy, w tym umożliwia mu złożenie wyjaśnień dotyczących ewentualnych brakujących elementów, niespójności lub sprzeczności w oświadczeniach wnioskodawcy.

2. Odstępuje się od przesłuchania gdy:

- 1) wydanie decyzji o nadaniu statusu uchodźcy jest możliwe na podstawie zebranego materiału dowodowego lub
- 2) stan zdrowia wnioskodawcy lub względy psychologiczne uniemożliwiają jego przesłuchanie w terminie, o którym mowa w art. 34 ust. 1.

3. Przesłuchanie odbywa się bez obecności pozostałych osób, których wniosek dotyczy, chyba że organ prowadzący postępowanie uważa ich obecność za konieczną dla wyjaśnienia sprawy. Art. 79 Kodeksu postępowania administracyjnego nie stosuje się.

4. Przesłuchanie odbywa się bez udziału innych osób, na których obecność wnioskodawca nie wyraził zgody, w warunkach zapewniających odpowiedni stopień poufności i pozwalających wnioskodawcy na wyczerpujące przedstawienie powodów złożenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej. W tym celu organ prowadzący postępowanie zapewnia:

- 1) aby osoba prowadząca przesłuchanie była przeszkolona w zakresie technik prowadzenia przesłuchań, w tym technik prowadzenia przesłuchań osób szczególnie wrażliwych oraz wykorzystywania informacji o krajach pochodzenia;
- 2) na wniosek wnioskodawcy, przesłuchanie go przez osobę tej samej płci, chyba że z okoliczności sprawy wynika, że podstawą takiego wniosku nie są trudności po stronie wnioskodawcy dotyczące przedstawienia wyczerpującego uzasadnienia wniosku;
- 3) w razie potrzeby, bezpłatną pomoc tłumacza władającego językiem zrozumiałym dla wnioskodawcy, przy czym na wniosek wnioskodawcy - pomoc tłumacza tej samej płci, chyba że z okoliczności sprawy wynika, że podstawą takiego wniosku

nie są trudności po stronie wnioskodawcy dotyczące przedstawienia wyczerpującego uzasadnienia wniosku.

5. Organ prowadzący postępowanie może utrwalić przebieg przesłuchania za pomocą urządzenia rejestrującego obraz lub dźwięk, jeżeli wnioskodawca został o tym poinformowany. Zapis taki jest załącznikiem do protokołu.

6. Wnioskodawca otrzymuje kopię protokołu przesłuchania oraz, na wniosek, zapis dźwięku w przypadku gdy przebieg przesłuchania został utwalony za pomocą urządzenia rejestrującego obraz lub dźwięk.

7. Przepisy ust. 1-5 stosuje się także do małżonka, w imieniu którego wnioskodawca występuje, jeżeli małżonek zażądał przesłuchania go.

Art. 45. 1. Przed wydaniem decyzji o nadaniu cudzoziemcowi statusu uchodźcy lub udzieleniu mu ochrony uzupełniającej organ prowadzący postępowanie, zwraca się do komendanta oddziału Straży Granicznej, komendanta wojewódzkiego Policji, Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, a w razie potrzeby - także do innych organów, o przekazanie informacji, czy wobec wnioskodawcy lub osoby, w której imieniu wnioskodawca występuje, zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 19 ust. 1 pkt 3 lub ust. 2 lub art. 20 ust. 1 pkt 2 lub ust. 2 lub 3.

2. Komendanci, o których mowa w ust. 1, Szef Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego lub inne organy przekazują informację, o której mowa w ust. 1, w terminie 30 dni od dnia otrzymania wniosku.

3. W szczególnie uzasadnionych przypadkach termin 30-dniowy może być przedłużony do 3 miesięcy, o czym organ obowiązany do przekazania informacji zawiadamia organ prowadzący postępowanie.

4. Jeżeli organ obowiązany do przekazania informacji, o której mowa w ust. 1, nie przekaze informacji w terminach, o których mowa w ust. 2 lub 3, uznaje się, że wymóg uzyskania informacji został spełniony.

5. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do cudzoziemca, który w dniu złożenia wniosku nie ukończył 13. roku życia.

Art. 46. Jeżeli dane cudzoziemca znajdują się w Systemie Informacyjnym Schengen do celów odmowy wjazdu organ prowadzący postępowanie:

1) rozpatrując wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej, zasięga opinii, o której mowa w art. 25 ust. 1 Konwencji Wykonawczej z dnia 19 czerwca 1990 r. do Układu z Schengen z dnia 14 czerwca 1985 r. między Rządami Państw Unii

Gospodarczej Beneluxu, Republiki Federalnej Niemiec oraz Republiki Francuskiej w sprawie stopniowego znoszenia kontroli na wspólnych granicach (Dz. Urz. UE L 239 z 22.09.2000, str. 19, z późn. zm.), zwanej dalej „Konwencją Wykonawczą Schengen”, za pośrednictwem Komendanta Głównego Policji;

- 2) informuje, za pośrednictwem Komendanta Głównego Policji, właściwy organ innego państwa obszaru Schengen, o udzieleniu cudzoziemcowi ochrony międzynarodowej.

Art. 47. 1. Organ prowadzący postępowanie orzeka w pierwszej kolejności o nadaniu lub odmowie nadania cudzoziemcowi statusu uchodźcy, a w przypadku odmowy nadania statusu uchodźcy orzeka o udzieleniu lub odmowie udzielenia ochrony uzupełniającej.

2. Organ prowadzący postępowanie wydaje jedną decyzję odnoszącą się do wnioskodawcy i pozostałych osób, w imieniu których wnioskodawca występuje, chyba że wydanie jednej decyzji prowadziłoby do ujawnienia szczególnej sytuacji wnioskodawcy lub osoby, w imieniu której wnioskodawca występuje, co mogłoby zagrozić jej interesom, w szczególności w sprawach związanych z prześladowaniem ze względu na płeć, orientację seksualną, tożsamość płciową lub wiek.

Art. 48. 1. W decyzji o nadaniu wnioskodawcy statusu uchodźcy orzeka się także o nadaniu statusu uchodźcy osobom, w imieniu których wnioskodawca występuje, chociażby wobec nich nie istniała uzasadniona obawa przed prześladowaniem w kraju pochodzenia.

2. W przypadku gdy wobec osoby, w imieniu której wnioskodawca występuje, istnieje uzasadniona obawa przed prześladowaniem w kraju pochodzenia, w decyzji o nadaniu statusu uchodźcy osobom, w imieniu których wnioskodawca występuje, orzeka się także o nadaniu statusu uchodźcy wnioskodawcy.

3. W przypadku gdy wobec osoby, w imieniu której wnioskodawca występuje, zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 19 ust. 1 pkt 2-4, w decyzji, o której mowa w ust. 1, orzeka się o odmowie nadania tej osobie statusu uchodźcy.

4. W przypadku gdy wobec wnioskodawcy, zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 19 ust. 1 pkt 2-4, w decyzji, o której mowa w ust. 2, orzeka się o odmowie nadania statusu uchodźcy wnioskodawcy.

Art. 49. 1. W decyzji o odmowie nadania wnioskodawcy statusu uchodźcy ze względu na okoliczności, o których mowa w art. 19 ust. 1 pkt 1, orzeka się także

o odmowie nadania statusu uchodźcy osobom, w imieniu których wnioskodawca występuje, chyba że wobec nich istnieje uzasadniona obawa przed prześladowaniem w kraju pochodzenia.

2. W decyzji o odmowie nadania wnioskodawcy statusu uchodźcy ze względu na okoliczności, o których mowa w art. 19 ust. 1 pkt 2-4, orzeka się o nadaniu statusu uchodźcy osobie, w imieniu której wnioskodawca występuje, w przypadku gdy okoliczności te wobec niej nie zachodzą.

Art. 50. 1. W decyzji o udzieleniu ochrony uzupełniającej orzeka się także o udzieleniu ochrony uzupełniającej osobom, w imieniu których wnioskodawca występuje, chociażby wobec nich nie istniało rzeczywiste ryzyko doznania poważnej krzywdy.

2. W przypadku gdy wobec osoby, w imieniu której wnioskodawca występuje, zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 19 ust. 1 pkt 3 lit. a lub b albo art. 20 ust. 1 pkt 2 lit. b i c, w decyzji, o której mowa w ust. 1, orzeka się o odmowie udzielenia tej osobie ochrony uzupełniającej.

Art. 51. 1. W decyzji o odmowie udzielenia wnioskodawcy ochrony uzupełniającej ze względu na okoliczności, o których mowa w art. 20 ust. 1 pkt 1, orzeka się także o odmowie udzielenia ochrony uzupełniającej osobom, w imieniu których wnioskodawca występuje, chyba że wobec nich istnieje rzeczywiste ryzyko doznania poważnej krzywdy.

2. W decyzji o odmowie udzielenia wnioskodawcy ochrony uzupełniającej ze względu na okoliczności, o których mowa w art. 19 ust. 1 pkt 3 lit. a lub b albo art. 20 ust. 1 pkt 2 lit. b i c, orzeka się o udzieleniu ochrony uzupełniającej osobie, w imieniu której wnioskodawca występuje, w przypadku gdy okoliczności te wobec niej nie zachodzą.

Art. 52. 1. Szef Urzędu lub Rada do Spraw Uchodźców informuje o umorzeniu postępowania w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej, odmowie nadania statusu uchodźcy i udzielenia ochrony uzupełniającej albo pozbawieniu statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej organ Straży Granicznej właściwy ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca, którego sprawa dotyczy, podając dzień, w którym decyzja stała się ostateczna, a w przypadku wydania decyzji przez organ wyższego stopnia - dzień doręczenia cudzoziemcowi decyzji ostatecznej.

2. Szef Urzędu lub Rada do Spraw Uchodźców wykonują zadania, o których mowa w art. 18 ust. 1 rozporządzenia 603/2013.

3. Szef Urzędu wykonuje zadania, o których mowa w art. 18 ust. 3 rozporządzenia 603/2013.

Art. 53. 1. W decyzji o:

- 1) uznaniu wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej za niedopuszczalny,
 - 2) odmowie uwzględnienia oświadczenia wnioskodawcy o zamiarze dalszego ubiegania się o udzielenie ochrony międzynarodowej,
 - 3) umorzeniu postępowania w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej,
 - 4) przekazaniu wnioskodawcy do państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej i umorzeniu postępowania,
 - 5) odmowie nadania statusu uchodźcy,
 - 6) odmowie udzielenia ochrony uzupełniającej
- zamieszcza się pouczenie o prawie do nieodpłatnej pomocy prawnej.

2. Organ, który wydał decyzję, o której mowa w ust. 1, lub decyzję o nadaniu statusu uchodźcy albo o udzieleniu ochrony uzupełniającej, dokonuje w języku zrozumiałym dla wnioskodawcy pisemnego tłumaczenia podstawy prawnej decyzji, rozstrzygnięcia oraz pouczenia.

Art. 54. 1. W postępowaniu w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej pisma doręcza się osobom fizycznym pod wskazanym przez nie adresem albo w każdym miejscu, w którym się adresata zastanie.

2. Cudzoziemcowi, którego miejscem pobytu jest ośrodek pisma doręcza się za pośrednictwem osoby upoważnionej przez Szefa Urzędu.

3. Osoba upoważniona przez Szefa Urzędu wydaje cudzoziemcowi pismo z dołączonym potwierdzeniem odbioru po wpisaniu przez niego daty i potwierdzeniu odbioru pisma czytelnym podpisem zawierającym imię i nazwisko.

4. Wydanie pisma bez dołączonego potwierdzenia odbioru następuje po potwierdzeniu odbioru pisma, w sposób określony w ust. 3, w rejestrze prowadzonym w ośrodku.

5. W razie niemożności doręczenia pisma w sposób określony w ust. 3 lub 4, osoba upoważniona przez Szefa Urzędu przechowuje pismo przez okres 7 dni.

6. Zawiadomienie o pozostawieniu pisma wraz z informacją o możliwości jego odbioru w terminie 7 dni, licząc od dnia pozostawienia zawiadomienia w miejscu określonym w ust. 1, w języku zrozumiałym dla cudzoziemca, umieszcza się na tablicy ogłoszeń w ośrodku.

7. Doręczenie uważa się za dokonane z upływem ostatniego dnia okresu, o którym mowa w ust. 5.

8. Osoba upoważniona przez Szefa Urzędu przekazuje nadawcy pisma formularz z pokwitowaniem odbioru pisma lub zawiadania nadawcę o terminie, w którym nastąpiło doręczenie pisma w sposób określony w ust. 4 lub 5.

9. Zawiadomienie o zmianie miejsca pobytu wnioskodawcy i osoby, w imieniu której wnioskodawca występuje, złożone w jednym z toczących się równocześnie przed Szefem Urzędu postępowań, uznaje się za złożone we wszystkich tych postępowaniach.

Art. 54a. Załatwienie sprawy dotyczącej pozbawienia statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej następuje w terminie 6 miesięcy.

Art. 54b. Szef Urzędu wszczyna postępowanie w sprawie pozbawienia cudzoziemca statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej z urzędu lub na wniosek komendanta oddziału Straży Granicznej, komendanta wojewódzkiego Policji, Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego lub Ministra Sprawiedliwości.

Art. 54c. W przypadku gdy inne państwo obszaru Schengen zasięga opinii, o której mowa w art. 25 ust. 2 Konwencji Wykonawczej Schengen, Szef Urzędu ustala, czy zachodzą przesłanki do pozbawienia cudzoziemca statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej i informuje o tym, za pośrednictwem Komendanta Głównego Policji, właściwy organ tego państwa.

Art. 54d. 1. Organ prowadzący postępowanie w sprawie pozbawienia cudzoziemca statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej przesłuchuje go w celu wyjaśnienia faktów istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy, w szczególności umożliwia mu przedstawienie powodów, dla których nie powinien być pozbawiony statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej lub umożliwia mu złożenie wyjaśnień na piśmie.

2. Do przesłuchania cudzoziemca w postępowaniu w sprawie pozbawienia cudzoziemca statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej stosuje się art. 44 ust. 3-6.

Art. 54e. 1. W decyzji o pozbawieniu cudzoziemca statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej zamieszcza się pouczenie o prawie do nieodpłatnej pomocy prawnej.

2. Organ, który wydał decyzję, o której mowa w ust. 1, dokonuje w języku zrozumiałym dla cudzoziemca pisemnego tłumaczenia podstawy prawnej decyzji, rozstrzygnięcia oraz pouczenia.

Art. 54f. 1. W postępowaniu w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej oraz w postępowaniu w sprawie pozbawienia statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej zapewnia się:

- 1) swobodę kontaktowania się cudzoziemca z przedstawicielem Urzędu Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych do Spraw Uchodźców oraz z organizacjami międzynarodowymi lub pozarządowymi zajmującymi się udzielaniem pomocy cudzoziemcom w tym pomocy prawnej;
- 2) przedstawicielowi Urzędu Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych do Spraw Uchodźców dostęp do cudzoziemca, którego postępowanie dotyczy;
- 3) możliwość przedstawiania przez przedstawiciela Urzędu Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych do Spraw Uchodźców swojej opinii w ramach wykonywania zadań wykonywanych na podstawie art. 35 Konwencji Genewskiej.

2. Organ prowadzący postępowanie w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej, pozbawienia statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej udziela przedstawicielowi Urzędu Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych do Spraw Uchodźców, na jego wniosek i za pisemną zgodą cudzoziemca, którego postępowanie dotyczy, informacji o przebiegu postępowania oraz umożliwia przeglądanie akt sprawy i sporządzanie z nich notatek i odpisów, z wyłączeniem akt, o których mowa w art. 74 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego.

3. W przypadku gdy sprawa udzielenia ochrony międzynarodowej, pozbawienia statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej dotyczy małoletniego bez opieki, wykonywanie uprawnień przedstawiciela Urzędu Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych do Spraw Uchodźców, o których mowa w ust. 2, nie wymaga zgody kuratora wyznaczonego do reprezentowania małoletniego w postępowaniu.

4. Przedstawicielowi Urzędu Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych do Spraw Uchodźców nie przysługuje zażalenie, o którym mowa w art. 74 § 2 Kodeksu postępowania administracyjnego, ani skarga do sądu administracyjnego.

5. Opinie, dokumenty i materiały sporządzone przez przedstawiciela Urzędu Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych do Spraw Uchodźców dołącza się do akt sprawy.

6. Informacje i dane osobowe uzyskane przez Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych do Spraw Uchodźców w postępowaniu w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej oraz w postępowaniu w sprawie pozbawienia statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej mogą być wykorzystywane wyłącznie do celów, o których mowa w art. 35 Konwencji Genewskiej.

7. Przepisy ust. 1-6 stosuje się do organizacji działającej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w imieniu Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych do Spraw Uchodźców na podstawie umowy z Rzeczpospolitą Polską.”;

11) art. 55 otrzymuje brzmienie:

„Art. 55. 1. Wnioskodawcy i małżonkowi, w imieniu którego wnioskodawca występuje, wydaje się, niezwłocznie po przyjęciu wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, nie później jednak niż w terminie 3 dni, tymczasowe zaświadczenie tożsamości cudzoziemca, zwane dalej „zaświadczeniem tożsamości”.

2. Zaświadczenie tożsamości wydaje się także cudzoziemcowi przekazanemu przez inne państwo członkowskie na podstawie rozporządzenia 604/2013, który przed opuszczeniem terytorium Rzeczypospolitej Polskiej złożył wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, niezwłocznie po złożeniu przez niego oświadczenia o zamiarze dalszego ubiegania się o udzielenie ochrony międzynarodowej.

3. Zaświadczenie tożsamości wydane rodzicom obejmuje ich małoletnie dzieci, w imieniu których został złożony wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej.

4. Na wniosek rodzica zaświadczenie tożsamości może być wydane jego małoletniemu dziecku, w imieniu którego został złożony wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej, które ukończyło 5 rok życia.”;

12) po art. 55 dodaje się art. 55a i art. 55b w brzmieniu:

„Art. 55a.1. Zaświadczenie tożsamości w okresie swojej ważności, potwierdza tożsamość cudzoziemca podczas jego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz uprawnia go i małoletnie dzieci objęte tym zaświadczeniem do pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej do zakończenia postępowania w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej decyzją ostateczną.

2. Zaświadczenie tożsamości, o którym mowa w art. 55:

- 1) ust. 1, jest ważne przez okres 90 dni,
- 2) ust. 2, jest ważne przez okres 10 dni.

3. Po upływie ważności zaświadczenia tożsamości, o którym mowa w ust. 2, wydaje się kolejne zaświadczenie tożsamości, które jest ważne przez okres 6 miesięcy.

Art. 55b. 1. Zaświadczenie tożsamości wydaje w przypadku, o którym mowa w art. 55:

- 1) ust. 1 - organ Straży Granicznej, który przyjął wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej;
- 2) ust. 2 - komendant placówki Straży Granicznej właściwy ze względu na miejsce przekazania cudzoziemca.

2. Kolejne zaświadczenie tożsamości wydaje Szef Urzędu.

3. Szef Urzędu odmawia wydania kolejnego zaświadczenia tożsamości, w drodze decyzji, w przypadku gdy:

- 1) postępowanie w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej dotyczące cudzoziemca zakończyło się decyzją ostateczną, chyba że wykonanie decyzji zostało wstrzymane;
- 2) została wydana decyzja o odmowie uwzględnienia oświadczenia wnioskodawcy o zamiarze dalszego ubiegania się o udzielenie ochrony międzynarodowej, o której mowa w art. 40 ust. 10.

4. Organ Straży Granicznej, który przyjął wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej informuje o wydaniu zaświadczenia tożsamości wnioskodawcy i małżonkowi, w imieniu którego wnioskodawca występuje, Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Szefa Agencji Wywiadu, Szefa Służby Kontrwywiadu Wojskowego i Szefa Służby Wywiadu Wojskowego. Informacja obejmuje dane, o których mowa w art. 56.”;

13) w art. 57 w ust. 1 uchyla się pkt 3;

14) w art. 58:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Zaświadczenie tożsamości, o którym mowa w art. 55 ust. 1 i 2, wydaje się z urzędu.”,

b) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Cudzoziemiec jest obowiązany wystąpić z wnioskiem o wydanie kolejnego zaświadczenia tożsamości niezwłocznie po upływie ważności zaświadczenia tożsamości, o którym mowa w art. 55a ust. 2.”;

15) art. 59 otrzymuje brzmienie:

„Art. 59. 1. Cudzoziemiec zwraca zaświadczenie tożsamości organowi, który je wydał, gdy wydana wobec niego decyzja w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej stała się ostateczna.

2. W przypadku gdy cudzoziemiec opuszcza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zwraca zaświadczenie tożsamości komendantowi placówki Straży Granicznej przed przekroczeniem granicy.”;

16) w art. 60 w ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) tymczasowego zaświadczenia tożsamości cudzoziemca, wydawanego przez organ Straży Granicznej, oraz tymczasowego zaświadczenia tożsamości cudzoziemca, wydawanego przez Szefa Urzędu, uwzględniając dane, które powinny być w nich zawarte, określone w art. 56 ust. 1;”;

17) w dziale II tytuł rozdziału 4 otrzymuje brzmienie:

„Postępowanie z udziałem małoletnich bez opieki i innych osób o szczególnych potrzebach”;

18) art. 61 otrzymuje brzmienie:

„Art. 61. 1. W przypadku gdy małoletni bez opieki zadeklarował organowi Straży Granicznej, zamiar złożenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, organ, który przyjął deklarację :

- 1) sporządza na tę okoliczność protokół;
- 2) rejestruje deklarację zamiaru złożenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej w rejestrze, o którym mowa w art. 119 ust. 1 pkt 1;
- 3) występuje niezwłocznie do sądu opiekuńczego właściwego ze względu na miejsce pobytu małoletniego z wnioskiem o ustanowienie kuratora do reprezentowania małoletniego w postępowaniu w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej, przekazania do innego państwa członkowskiego na podstawie rozporządzenia 604/2013, udzielenia pomocy socjalnej oraz udzielenia pomocy w dobrowolnym powrocie do kraju pochodzenia.

2. Sąd ustanawia kuratora niezwłocznie, nie później niż w terminie 3 dni.

3. Wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej złożony w imieniu małoletniego bez opieki przez kuratora przyjmuje i rejestruje niezwłocznie, nie później

jednak niż w terminie 3 dni roboczych od dnia ustanowienia przez sąd kuratora, organ Straży Granicznej właściwy ze względu na miejsce pobytu małoletniego bez opieki.

4. Przepis ust. 1 pkt 3 i ust. 2 stosuje się także w przypadku:

- 1) złożenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej w imieniu małoletniego bez opieki przez przedstawiciela organizacji międzynarodowej lub pozarządowej zajmującej się udzielaniem cudzoziemcom pomocy, w tym pomocy prawnej;
- 2) przekazania przez inne państwo członkowskie na podstawie rozporządzenia 604/2013 małoletniego bez opieki, dla którego kurator nie był wcześniej ustanowiony.

5. Z wnioskiem o ustanowienie kuratora do reprezentowania małoletniego bez opieki występuje w przypadku, o którym mowa w ust. 4:

- 1) pkt 1 - organ Straży Granicznej, który przyjął wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej;
- 2) pkt 2 - komendant placówki Straży Granicznej właściwy ze względu na miejsce przekazania cudzoziemca przez inne państwo członkowskie na podstawie rozporządzenia 604/2013.

6. Organ Straży Granicznej, który przyjął wniosek o udzielenie małoletniemu bez opieki ochrony międzynarodowej, albo komendant placówki Straży Granicznej właściwy ze względu na miejsce przekazania małoletniego bez opieki przez inne państwo członkowskie na podstawie rozporządzenia 604/2013, występuje niezwłocznie do sądu opiekuńczego właściwego ze względu na miejsce pobytu małoletniego bez opieki z wnioskiem o umieszczenie go w pieczy zastępczej.

7. Sąd rozpatruje wniosek, o którym mowa w ust. 6, niezwłocznie, nie później niż w terminie 10 dni.

8. W przypadku gdy w postępowaniu w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej wyjdzie na jaw, że wnioskodawcą jest małoletni bez opieki, z wnioskiem, o którym mowa w ust. 6, występuje Szef Urzędu.

9. Szef Urzędu niezwłocznie po otrzymaniu wniosku o udzielenie małoletniemu bez opieki ochrony międzynarodowej, uwzględniając zakaz określony w art. 9, podejmuje działania mające na celu odnalezienie jego krewnych, a w szczególności:

- 1) informuje małoletniego bez opieki o możliwości poszukiwania jego krewnych za pośrednictwem międzynarodowych organizacji pozarządowych;

- 2) udziela małoletniemu bez opieki pomocy w:
 - a) nawiązaniu kontaktu z międzynarodowymi organizacjami pozarządowymi,
 - b) zainicjowaniu poszukiwań jego krewnych.”;
- 19) w art. 62 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Organ Straży Granicznej, który przyjął wniosek małoletniego bez opieki o udzielenie ochrony międzynarodowej albo któremu inne państwo członkowskie przekazało małoletniego bez opieki na podstawie rozporządzenia 604/2013, doprowadza małoletniego bez opieki do rodziny zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego lub placówki opiekuńczo-wychowawczej typu interwencyjnego.”;
- 20) art. 63 otrzymuje brzmienie:

„Art. 63. Koszty pobytu małoletniego cudzoziemca bez opieki w rodzinie zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego lub placówce opiekuńczo-wychowawczej typu interwencyjnego oraz koszty opieki medycznej, od dnia złożenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej do zakończenia postępowania w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej decyzją ostateczną, są finansowane z budżetu państwa z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw wewnętrznych, ze środków będących w dyspozycji Szefa Urzędu.”;
- 21) po art. 63 dodaje się art. 63a w brzmieniu:

„Art. 63a. Wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej złożony przez małoletniego bez opieki rozpatruje się w trybie przyspieszonym tylko w przypadku, o którym mowa w art. 39 ust. 1 pkt 5.”;
- 22) użyte w art. 65 w ust. 1, w art. 66, w art. 71 w ust. 1 w pkt 1 w lit. i w tiret pierwszym oraz w art. 84 w ust. 1 w różnym przypadku wyrazy „postępowanie w sprawie nadania statusu uchodźcy” zastępuje się użytymi w odpowiednim przypadku wyrazami „postępowanie w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej”;
- 23) w art. 67 ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„Art. 67. 1. Małoletniego bez opieki, któremu odmówiono nadania statusu uchodźcy i udzielenia ochrony uzupełniającej, pozostawia się w pieczy zastępczej do czasu przekazania go organom lub organizacjom kraju pochodzenia, do których zadań statutowych należą sprawy małoletnich.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, koszty pozostawiania małoletniego bez opieki w pieczy zastępczej i koszty opieki medycznej są finansowane z budżetu państwa

z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw wewnętrznych, ze środków będących w dyspozycji Komendanta Głównego Straży Granicznej.”;

24) art. 68 i art. 69 otrzymują brzmienie:

„Art. 68. 1. Szef Urzędu niezwłocznie po stwierdzeniu, że wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej dotyczy osoby szczególnie wrażliwej, w tym:

- 1) małoletniej,
- 2) niepełnosprawnej,
- 3) w podeszłym wieku,
- 4) ciężarnej,
- 5) samotnie wychowującej dziecko,
- 6) będącej ofiarą handlu ludźmi,
- 7) obłożnie chorej,
- 8) z zaburzeniami psychicznymi,
- 9) poddanej torturom,
- 10) będącej ofiarą przemocy psychicznej, fizycznej, w tym seksualnej, a także ze względu na płeć, orientację seksualną i tożsamość płciową

- dokonuje oceny, czy osoba ta wymaga szczególnego traktowania w postępowaniu w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej lub w zakresie pomocy socjalnej.

2. Za osobę wymagającą szczególnego traktowania w postępowaniu w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej uważa się wnioskodawcę, wobec którego czynności w postępowaniu w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej należy wykonywać w sposób określony w art. 69.

3. Za osobę wymagającą szczególnego traktowania w zakresie pomocy socjalnej uważa się wnioskodawcę lub osobę, w imieniu której wnioskodawca występuje, w przypadku gdy ze względu na okoliczności, o których mowa w ust. 1, może zachodzić potrzeba:

- 1) zakwaterowania w ośrodku:
 - a) przystosowanym do potrzeb osób niepełnosprawnych,
 - b) zapewniającym pokój jednoosobowy,
 - c) przeznaczonym wyłącznie dla kobiet lub kobiet z dziećmi;
- 2) umieszczenia w zakładzie opiekuńczo-leczniczym, zakładzie pielęgnacyjno-opiekuńczym lub hospicjum;

- 3) umieszczenia w pieczy zastępczej, odpowiadającej sytuacji psychofizycznej tej osoby;
- 4) dostosowania diety do stanu zdrowia tej osoby.

4. Szef Urzędu w celu dokonania oceny, czy osoba, o której mowa w ust. 1, wymaga szczególnego traktowania, może zlecić przeprowadzenie badań lekarskich lub psychologicznych, których koszt pokrywa się z budżetu państwa z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw wewnętrznych, ze środków będących w dyspozycji Szefa Urzędu.

5. W przypadku gdy Szef Urzędu nie przeprowadza badań lekarskich lub psychologicznych, o których mowa w ust. 5, informuje osobę, o której mowa w ust. 1, że może ona z własnej inicjatywy i na własny koszt zorganizować takie badanie.

6. Osobę, która nie wyraziła zgody na przeprowadzenie badań lekarskich lub psychologicznych, o których mowa w ust. 4, uważa się za osobę, która nie wymaga szczególnego traktowania.

7. Szef Urzędu może dokonać oceny, czy osoba o której mowa w ust. 1, wymaga szczególnego traktowania w każdym czasie do zakończenia postępowania, gdy wyjdą na jaw nowe okoliczności dotyczące tej osoby.

Art. 69. 1. W przypadku cudzoziemca, który jest osobą wymagającą szczególnego traktowania, czynności w postępowaniu w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej wykonuje się:

- 1) w warunkach zapewniających cudzoziemcowi swobodę wypowiedzi, w sposób szczególnie taktowny i dostosowany do jego stanu psychofizycznego;
- 2) w terminie dostosowanym do jego stanu psychicznego i fizycznego, wyznaczonym przy uwzględnieniu terminów korzystania przez cudzoziemca ze świadczeń zdrowotnych;
- 3) w miejscu pobytu cudzoziemca, gdy jest to uzasadnione stanem zdrowia cudzoziemca;
- 4) w razie potrzeby z udziałem psychologa, lekarza lub tłumacza.

2. Na wniosek cudzoziemca, który jest osobą wymagającą szczególnego traktowania, w przypadkach uzasadnionych jego potrzebami, czynności w postępowaniu w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej:

- 1) wykonuje wobec cudzoziemca, osoba tej samej płci;

2) wykonuje się z udziałem psychologa, lekarza lub tłumacza płci wskazanej przez cudzoziemca.”;

25) po art. 69 dodaje się art. 69a i art. 69b w brzmieniu:

„Art. 69a. Przy udzielaniu cudzoziemcowi, który jest osobą wymagającą szczególnego traktowania, pomocy socjalnej, o której mowa w art. 71 ust. 1, uwzględnia się potrzeby takiej osoby w zakresie zakwaterowania i wyżywienia.

Art. 69b. Przy udzielaniu małoletniemu pomocy socjalnej, o której mowa w art. 71 ust. 1, uwzględnia się konieczność zabezpieczenia jego interesów, biorąc pod uwagę w szczególności:

- 1) możliwość połączenia rodziny;
- 2) dobro dziecka i jego rozwój społeczny;
- 3) względy bezpieczeństwa i ochrony, w szczególności gdy istnieje ryzyko, że małoletni jest ofiarą handlu ludźmi;
- 4) zdanie małoletniego odpowiednio do jego wieku i dojrzałości.”;

26) w dziale II po rozdziale 4 dodaje się rozdział 4a w brzmieniu:

„Rozdział 4a

Nieodpłatna pomoc prawna

Art. 69c. Udzielanie nieodpłatnej informacji prawnej i nieodpłatnej pomocy prawnej na zasadach określonych w niniejszej ustawie jest zadaniem z zakresu administracji rządowej.

Art. 69d. 1. Wnioskodawcy i cudzoziemcowi, wobec którego toczy się postępowanie w sprawie pozbawienia go statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej przysługuje nieodpłatna informacja prawna w postępowaniu w pierwszej instancji.

2. Nieodpłatna informacja prawna polega na poinformowaniu o obowiązujących przepisach prawnych z zakresu udzielania lub pozbawiania ochrony międzynarodowej i przepisach regulujących postępowanie przed organami administracji publicznej w należących do właściwości tych organów sprawach z tego zakresu, przy uwzględnieniu szczególnej sytuacji danego wnioskodawcy lub cudzoziemca, o którym mowa w ust. 1.

3. Nieodpłatnej informacji prawnej udzielają pracownicy urzędu obsługującego Szefa Urzędu.

Art. 69e. 1. Nieodpłatna pomoc prawna przysługuje wnioskodawcy i cudzoziemcowi, wobec którego została wydana decyzja o pozbawieniu go statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej, zwanemu dalej „cudzoziemcem uprawnionym”, który działa bez adwokata lub radcy prawnego.

2. Nieodpłatna pomoc prawna nie przysługuje cudzoziemcowi, wobec którego została wydana decyzja o pozbawieniu go statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej, w przypadku gdy uzyskuje dochód większy niż 150% kryteriów dochodowych określonych w art. 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r. poz. 163).

3. Cudzoziemiec uprawniony przed uzyskaniem nieodpłatnej pomocy prawnej składa pisemne oświadczenie, zawierające deklarację cudzoziemca, że w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej albo pozbawienia go statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej nie ustanowił adwokata lub radcy prawnego.

4. Cudzoziemiec, wobec którego została wydana decyzja o pozbawieniu go statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej, przed uzyskaniem nieodpłatnej pomocy prawnej składa także pisemne oświadczenie, iż nie zachodzi okoliczność , o której mowa w ust. 2.

5. Oświadczenie, o którym mowa w ust. 3 lub 4, składa się pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań. Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań.

6. Wzory oświadczeń, o których mowa w:

- 1) ust. 3 określa załącznik nr 1 do ustawy;
- 2) ust. 4 określa załącznik nr 2 do ustawy.

7. Oświadczenia, o których mowa w ust. 3 lub 4, składa się adwokatowi lub radcy prawnemu udzielającemu nieodpłatnej pomocy prawnej albo organizacji pozarządowej prowadzącej działalność pożytku publicznego, o której mowa w art. 69l ust. 1, przed przystąpieniem do udzielania pomocy prawnej przez zatrudnioną w tej organizacji osobę, o której mowa w art. 69g ust. 1 pkt 2.

8. Oświadczenia, o których mowa w ust. 3 i 4, przechowuje się w warunkach uniemożliwiających dostęp osób trzecich.

Art. 69f.1. Nieodpłatna pomoc prawna obejmuje:

- 1) sporządzenie odwołania od decyzji o:
 - a) odmowie nadania statusu uchodźcy lub udzielenia ochrony uzupełniającej,
 - b) umorzeniu postępowania w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej,
 - c) przekazaniu wnioskodawcy do państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej i umorzeniu postępowania,
 - d) uznaniu wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej za niedopuszczalny,
 - e) odmowie uwzględnienia oświadczenia wnioskodawcy o zamiarze dalszego ubiegania się o udzielenie ochrony międzynarodowej,
 - f) pozbawieniu statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej;
- 2) zastępstwo procesowe w postępowaniu odwoławczym w sprawie:
 - a) udzielenia ochrony międzynarodowej,
 - b) przekazania wnioskodawcy do państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej,
 - c) pozbawienia statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej.

2. Udzielona nieodpłatna pomoc prawna nie stanowi przychodu w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych.

Art. 69g. 1. Nieodpłatnej pomocy prawnej udziela osobiście:

- 1) adwokat lub radca prawny lub
- 2) osoba niebędąca adwokatem lub radcą prawnym zatrudniona w organizacji pozarządowej prowadzącej działalność pożytku publicznego, o której mowa w art. 69l ust. 1, spełniająca łącznie następujące warunki:
 - a) posiada dyplom ukończenia wyższych studiów prawniczych potwierdzający uzyskanie tytułu zawodowego magistra lub, dyplom potwierdzający ukończenie wyższych studiów prawniczych za granicą uznany w Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie art. 191a ust. 1 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.⁴⁾) albo dyplom ukończenia studiów wyższych za granicą uznany za równoważny z polskim dyplomem potwierdzającym uzyskanie tytułu zawodowego magistra na podstawie umowy międzynarodowej lub w drodze nostryfikacji,

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego zostały ogłoszone w Dz. U. z 2012 r. poz. 742 i 1544, z 2013 r. poz. 675, 829 i 1650, z 2014 r. poz. 7, 768, 1004, 1146 i 1198 oraz z 2015 r. poz. 357.

- b) co najmniej przez okres 3 lat wykonywała czynności bezpośrednio związane ze świadczeniem pomocy prawnej w sprawach o udzielenie ochrony międzynarodowej na podstawie umowy o pracę lub umowy cywilnoprawnej w kancelarii adwokackiej, zespole adwokackim, spółce cywilnej, jawnej, partnerskiej, komandytowej lub komandytowo-akcyjnej, o których mowa w art. 4a ust. 1 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. - Prawo o adwokaturze (Dz. U. z 2014 r. poz. 635, 993 i 1778), kancelarii radcy prawnego, spółce cywilnej, jawnej, partnerskiej, komandytowej lub komandytowo-akcyjnej, o których mowa w art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2014 r. poz. 637, 993 i 1778), w podmiotach świadczących pomoc prawną w państwach członkowskich, państwach członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej lub w organizacji pozarządowej prowadzącej działalność pożytku publicznego.

2. Adwokat, radca prawny lub osoba, o której mowa w ust. 1 pkt 2, odmawiając udzielenia nieodpłatnej pomocy prawnej z ważnych powodów, informuje cudzoziemca uprawnionego o innych adwokatach, radcach prawnych lub osobach, o których mowa w ust. 1 pkt 2, uprawnionych do udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej na obszarze województwa.

3. Adwokat, radca prawny lub osoba, o której mowa w ust. 1 pkt 2, są obowiązani zapewnić zastępstwo, w przypadku gdy osobiście nie będą w stanie udzielać nieodpłatnej pomocy prawnej.

Art. 69h. Cudzoziemiec uprawniony może korzystać w postępowaniu odwoławczym z nieodpłatnej pomocy prawnej tylko jednego adwokata, radcy prawnego lub osoby, o której mowa w art. 69g ust. 1 pkt 2.

Art. 69i. 1. Cudzoziemiec uprawniony okazuje adwokatowi, radcy prawnemu lub osobie, o której mowa w art. 69g ust. 1 pkt 2, przed udzieleniem nieodpłatnej pomocy prawnej, dokument potwierdzający tożsamość i oryginał decyzji, o której mowa w art. 69f ust. 1 pkt 1.

2. Adwokat, radca prawny lub osoba, o której mowa w art. 69g ust. 1 pkt 2, niezwłocznie potwierdza na oryginale decyzji, o której mowa w art. 69f ust. 1 pkt 1, fakt rozpoczęcia udzielania pomocy prawnej.

Art. 69j. 1. Szef Urzędu zawiera z okręgowymi radami adwokackimi i radami okręgowymi izby radców prawnych porozumienia w sprawie udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej, określające w szczególności:

- 1) liczbę adwokatów i radców prawnych, którzy będą udzielać nieodpłatnej pomocy prawnej na obszarze ich działania, z uwzględnieniem potrzeby zapewnienia dostępu cudzoziemców uprawnionych do nieodpłatnej pomocy prawnej;
- 2) zobowiązanie dziekanów okręgowej rady adwokackiej i rady okręgowej izby radców prawnych do imiennego wskazywania adwokatów i radców prawnych oraz ich zastępców, wyznaczonych do udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej.

2. Dziekani okręgowych rad adwokackich i rad okręgowych izb radców prawnych wskazują corocznie do 30 listopada Szefowi Urzędu adwokatów i radców prawnych wyznaczonych do udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej.

Art. 69k. 1. Adwokat i radca prawny dokumentuje na karcie nieodpłatnej pomocy prawnej każdy przypadek udzielenia cudzoziemcowi uprawnionemu nieodpłatnej pomocy prawnej w zakresie danych dotyczących:

- 1) daty i numeru decyzji, o której mowa w art. 69f ust. 1 pkt 1;
- 2) okresu, w którym nieodpłatna pomoc prawna była udzielana;
- 3) korzystania z usług tłumacza.

2. Po zakończeniu udzielania cudzoziemcowi uprawnionemu pomocy prawnej w postępowaniu odwoławczym dokumentację określoną w ust. 1 i oświadczenia, o których mowa w art. 69e ust. 3 – 4, przekazuje się niezwłocznie Szefowi Urzędu. W celu umożliwienia kontroli prawidłowości realizacji udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej Szef Urzędu przechowuje oświadczenia, o których mowa w art. 69d ust. 3 - 4, przez trzy lata od dnia ich sporządzenia.

3. Szef Urzędu jest administratorem danych osobowych zawartych w oświadczeniach, o których mowa w art. 69e ust. 3 – 4.

Art. 69l. 1. Szef Urzędu prowadzi listę organizacji pozarządowych prowadzących działalność pożytku publicznego uprawnionych do udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej.

2. Na listę, o której mowa w ust. 1, wpisuje się organizację pozarządową prowadzącą działalność pożytku publicznego, która spełnia następujące warunki:

- 1) prowadzi działalność pożytku publicznego w zakresie udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnej informacji prawnej;

- 2) posiada co najmniej dwuletnie doświadczenie w wykonywaniu zadań wiążących się z udzielaniem porad prawnych cudzoziemcom;
- 3) zatrudnia osobę niebędącą adwokatem lub radcą prawnym, która spełnia łącznie warunki, o których mowa w art. 69g ust. 1 pkt 2, lub zawarła umowy lub promesy ich zawarcia z adwokatem lub radcą prawnym w wymiarze zapewniającym współpracę przez okres 3 lat.

3. Wpisu na listę, o której mowa w ust. 1, na okres 3 lat, dokonuje Szef Urzędu na wniosek organizacji pozarządowej prowadzącej działalność pożytku publicznego w terminie 30 dni od dnia złożenia wniosku.

4. Odmowa wpisu na listę organizacji pozarządowej prowadzącej działalność pożytku publicznego, która nie spełnia warunków określonych w ust. 2, następuje w drodze decyzji administracyjnej.

5. Organizacja pozarządowa prowadząca działalność pożytku publicznego dołącza do wniosku:

- 1) dokumenty potwierdzające spełnianie warunków, o których mowa w ust. 2;
- 2) imienną listę osób, o których mowa w art. 69g ust. 1 pkt 2, lub adwokatów i radców prawnych z którymi zawarła umowy lub promesy ich zawarcia.

6. Organizacja pozarządowa prowadząca działalność pożytku publicznego corocznie do 30 listopada przekazuje Szefowi Urzędu aktualną imienną listę osób, o których mowa w art. 69g ust. 1 pkt 2, lub adwokatów i radców prawnych, z którymi zawarła umowy.

7. Szef Urzędu wydaje decyzję o skreśleniu organizacji pozarządowej prowadzącej działalność pożytku publicznego z listy, o której mowa w ust. 1, w przypadku gdy:

- 1) zgodnie ze statutem lub innym aktem wewnętrznym określającym zakres prowadzonej działalności zaprzestała prowadzenia działalności w zakresie udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnej informacji prawnej,
- 2) nie spełnia warunku, o którym mowa w ust. 2 pkt 3.

8. Skreślenie organizacji pozarządowej z listy organizacji pozarządowych prowadzących działalność pożytku publicznego uprawnionych do udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej następuje z dniem, gdy decyzja, o której mowa w ust. 4, stała się ostateczna.

9. Do udzielania nieodpłatnej pomocy przez organizację pozarządową prowadzącą działalność pożytku publicznego stosuje się art. 69k.

Art. 69m. 1. Adwokatowi, radcy prawnemu lub organizacji pozarządowej prowadzącej działalność pożytku publicznego, przysługuje za udzielenie cudzoziemcowi uprawnionemu pomocy prawnej:

- 1) wynagrodzenie w wysokości 150% stawki minimalnej w postępowaniu przed sądami administracyjnymi w pierwszej instancji w sprawie, której przedmiotem nie jest należność pieniężna ani orzeczenie Urzędu Patentowego, określona w przepisach wydanych na podstawie art. 16 ust. 2 i 3 oraz art. 29 ust. 2 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. - Prawo o adwokaturze (Dz. U. z 2014 r., poz. 635 i 1778);
- 2) zwrot niezbędnych, udokumentowanych kosztów przejazdów do ośrodka, strzeżonego ośrodka lub aresztu dla cudzoziemców oraz do siedziby Rady do Spraw Uchodźców, na warunkach stosowanych przy podróżach służbowych pracowników zatrudnionych w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej, określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 775 § 2 Kodeksu pracy;
- 3) zwrot niezbędnych, udokumentowanych kosztów tłumacza.

2. Wypłaty wynagrodzenia i zwrotu kosztów, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i 3, dokonuje Szef Urzędu.

Art. 60n. Informacje o radcach prawnych, adwokatach i organizacjach pozarządowych prowadzących działalność pożytku publicznego wpisanych na listę, o której mowa w art. 69m ust. 1, są umieszczane na stronie internetowej urzędu obsługującego Szefa Urzędu.”;

- 27) w dziale II tytuł rozdziału 5 otrzymuje brzmienie:

„Pomoc dla cudzoziemców ubiegających się o udzielenie ochrony międzynarodowej”;

- 28) w art. 70 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Wnioskodawcy, który złożył wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej, oraz osobie, w imieniu której wnioskodawca występuje, zapewnia się pomoc socjalną i opiekę medyczną oraz można zapewnić:

- 1) pomoc w dobrowolnym powrocie do kraju, do którego mają prawo wjazdu, zwaną dalej „pomocą w dobrowolnym powrocie”;

- 2) pomoc w przypadku przeniesienia cudzoziemca do innego państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej na podstawie rozporządzenia 604/2013.”;
- 29) w art. 71 w ust. 4 po pkt 3 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 4 w brzmieniu:
- „4) finansowanie przejazdów środkami transportu publicznego:
 - a) w celu wzięcia udziału w postępowaniu w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej,
 - b) w celu leczenia lub poddania się szczepieniom ochronnym,
 - c) w innych szczególnie uzasadnionych przypadkach.”;
- 30) w art. 74:
- a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:
 - „1. Pomoc socjalną i opiekę medyczną zapewnia się w okresie:
 - 1) postępowania w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej, począwszy od dnia zgłoszenia się cudzoziemca w ośrodku, z tym że w sytuacjach szczególnych, związanych z zagrożeniem życia lub zdrowia cudzoziemca, opieka medyczna przysługuje od dnia złożenia przez cudzoziemca wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej;
 - 2) 2 miesięcy od dnia doręczenia decyzji ostatecznej w sprawie nadania statusu uchodźcy albo przez okres 14 dni od dnia doręczenia decyzji ostatecznej o umorzeniu postępowania, w przypadku gdy postępowanie w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej zostało umorzone.”,
 - b) w ust. 2 pkt 1 otrzymuje brzmienie:
 - „1) 14 dni od dnia doręczenia decyzji ostatecznej o umorzeniu postępowania, w przypadku gdy postępowanie w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej zostało umorzone;”,
 - c) ust. 3 otrzymuje brzmienie:
 - „3. Okres udzielania pomocy socjalnej i opieki medycznej ulega przedłużeniu do dnia, w którym cudzoziemiec powinien opuścić terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w przypadku gdy cudzoziemiec:
 - 1) złożył wniosek w sprawie przyznania pomocy w dobrowolnym powrocie, o którym mowa w art. 75 ust. 3;

- 2) powiadomił na piśmie Szefa Urzędu o zamiarze dobrowolnego powrotu po wydaniu wobec niego decyzji o odmowie nadania statusu uchodźcy lub udzielenia ochrony uzupełniającej;
 - 3) podlega przeniesieniu do innego państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej na podstawie rozporządzenia 604/2013.”,
 - d) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. W przypadku gdy w stosunku do małżonków lub ich małoletnich dzieci, przebywających w ośrodku, toczą się odrębne postępowania w sprawie udzielania ochrony międzynarodowej, okresy pomocy udzielanej małżonkom i ich małoletnim dzieciom kończą się jednocześnie z upływem okresu udzielania pomocy, który jest dłuższy.”;
- 31) w art. 75:
- a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Pomoc w dobrowolnym powrocie można zapewnić cudzoziemcowi, wobec którego została wydana decyzja o umorzeniu postępowania w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej w przypadku, o którym mowa w art. 40 ust. 1 pkt 1.”,
 - b) ust. 3a otrzymuje brzmienie:

„3a. Cudzoziemiec może złożyć wniosek, o którym mowa w ust. 3, od dnia w którym oświadczył, że cofa wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej, ale nie później niż przed upływem 30 dni od dnia, w którym decyzja o umorzeniu postępowania w sprawie udzielenia mu ochrony międzynarodowej stała się ostateczna. Jeżeli termin do złożenia wniosku nie zostanie zachowany, Szef Urzędu pozostawia wniosek bez rozpoznania.”;
- 32) w art. 75a:
- a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Pomoc związaną z przeniesieniem cudzoziemca do innego państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej na podstawie rozporządzenia 604/2013 można zapewnić cudzoziemcowi, który otrzymał decyzję o przekazaniu do innego państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej na podstawie rozporządzenia 604/2013 i umorzeniu

postępowania w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej, i który nie podlega przekazaniu w trybie określonym w art. 37 ust. 4.”,

b) po ust. 2 dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Szef Urzędu zawiadamia niezwłocznie komendanta oddziału Straży Granicznej właściwego ze względu na miejsce pobytu wnioskodawcy o niezłożeniu przez wnioskodawcę wniosku o przyznanie mu pomocy związanej z przeniesieniem cudzoziemca do innego państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej na podstawie rozporządzenia 604/2013 w terminie określonym w art. 75 ust. 3a lub o nieskorzystaniu przez wnioskodawcę z przyznanej mu pomocy związanej z tym przeniesieniem.”;

33) w art. 76:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Cudzoziemca, który:

- 1) rażąco narusza regulamin pobytu w ośrodku lub
 - 2) zachowuje się agresywnie wobec innych cudzoziemców przebywających w ośrodku lub personelu ośrodka
- pozbawia się pomocy socjalnej.”,

b) uchyla się ust. 3;

34) w art. 78 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Po dwukrotnym pozbawieniu cudzoziemca pomocy socjalnej na podstawie decyzji, o której mowa w art. 76 ust. 2, ponowne udzielenie tej pomocy może nastąpić wyłącznie przez wypłatę świadczenia pieniężnego w wysokości połowy świadczenia pieniężnego udzielanego w przypadkach, o których mowa w art. 72.”;

35) po art. 78 dodaje się art. 78a w brzmieniu:

„Art. 78a. Do doręczeń w sprawach określonych w niniejszym rozdziale stosuje się art. 54.”;

36) art. 80a otrzymuje brzmienie:

„Art. 80a. Cudzoziemca przyjmowanego do ośrodka informuje się w zrozumiałym dla niego języku o przysługujących mu prawach i ciężących na nim obowiązkach oraz umożliwia mu zapoznanie się z przepisami regulującymi udzielanie pomocy dla cudzoziemców ubiegających się o udzielenie ochrony międzynarodowej i regulaminem pobytu w ośrodku.”;

37) w art. 81:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Cudzoziemiec, który podczas przyjmowania wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej nie podlegał badaniom lekarskim lub zabiegom sanitarnym ciała i odzieży, jest obowiązany poddać się im przed przyjęciem do ośrodka.”,

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. W przypadku gdy cudzoziemiec nie wyraża zgody na badania lekarskie lub niezbędne zabiegi sanitarne ciała i odzieży, Szef Urzędu zawiadamia o tym państwowego inspektora sanitarnego albo państwowego inspektora sanitarnego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, właściwego ze względu na miejsce położenia ośrodka i wydaje decyzję w sprawie udzielenia pomocy socjalnej w postaci świadczenia pieniężnego w wysokości połowy świadczenia pieniężnego udzielanego w przypadkach, o których mowa w art. 72.”,

c) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Minister właściwy do spraw zdrowia w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, zakres, szczegółowe warunki i sposób wykonywania badań lekarskich i zabiegów sanitarnych ciała i odzieży cudzoziemca, o których mowa w ust. 1 i w art. 30 ust. 1 pkt 6, uwzględniając w szczególności potrzebę zapobiegania rozprzestrzenianiu się chorób zakaźnych.”;

38) w art. 82 w ust. 1 pkt 6 otrzymuje brzmienie:

„6) przenieść się do innego ośrodka, gdy jest to niezbędne ze względów organizacyjnych.”;

39) w art. 82a:

a) pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) dostępu do informacji o podmiotach udzielających pomocy prawnej w sprawach o udzielenie ochrony międzynarodowej”;

b) w pkt 7 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 8 w brzmieniu:

„8) kontaktów ze swoim pełnomocnikiem w warunkach nienaruszających prawa do prywatności.”;

40) w art. 82c w ust. 2 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) przeniesienie cudzoziemca do innego państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej na podstawie rozporządzenia 604/2013.”;

41) art. 85 otrzymuje brzmienie:

„Art. 85. Koszty pomocy socjalnej, opieki medycznej, z wyłączeniem kosztów określonych w przepisach ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi, zasiłku pogrzebowego, pomocy w dobrowolnym powrocie, pomocy związanej z przeniesieniem cudzoziemca do innego państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej na podstawie rozporządzenia 604/2013 oraz prowadzenia ośrodków są finansowane z budżetu państwa, z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw wewnętrznych, ze środków będących w dyspozycji Szefa Urzędu.”;

42) w art. 86 w ust. 1 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) wysokość pomocy na pokrycie kosztów wyżywienia cudzoziemca w podróży w związku z dobrowolnym powrotem do kraju, do którego cudzoziemiec ma prawo wjazdu, lub przeniesieniem do innego państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej na podstawie rozporządzenia 604/2013;”;

43) w art. 86b ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 1, Rada Ministrów uwzględni aspekty humanitarne decyzji o przesiedleniu lub relokacji oraz konieczność zaspokojenia niezbędnych potrzeb przesiedlanych lub relokowanych cudzoziemców w okresie postępowania w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej.”;

44) art. 86c otrzymuje brzmienie:

„Art. 86c. Cudzoziemiec zakwalifikowany do przesiedlenia lub relokacji przed przyjazdem na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej składa wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej do Szefa Urzędu za pośrednictwem funkcjonariusza Straży Granicznej, delegowanego do wykonania zadania poza granicami państwa, który został upoważniony do przyjęcia takiego wniosku przez komendanta oddziału Straży Granicznej obejmującego terytorialnym zasięgiem działania m.st. Warszawę.”;

45) w art. 86d pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) wykonuje czynności, o których mowa w art. 30 ust. 1, z wyłączeniem czynności określonych w pkt 4, i niezwłocznie przekazuje wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej w celu rozpatrzenia Szefowi Urzędu;”;

46) art. 86h otrzymuje brzmienie:

„Art. 86h. Wydanie decyzji w sprawie o udzielenie ochrony międzynarodowej cudzoziemcowi podlegającemu przesiedleniu lub relokacji następuje w terminie 30 dni od dnia wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.”;

47) w art. 86i ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Pomoc socjalną i opiekę medyczną zapewnia się także w okresie 6 miesięcy od dnia doręczenia decyzji ostatecznej w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej cudzoziemcowi, o którym mowa w art. 86g ust. 1.”;

48) w art. 86j ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Do cudzoziemca podlegającego relokacji nie stosuje się art. 38 ust. 2 pkt 1.”;

49) w dziale II tytuł rozdziału 6 otrzymuje brzmienie:

„Postępowanie w sprawie zatrzymania cudzoziemca, zastosowania wobec niego środków zapobiegawczych, w tym umieszczenia go w strzeżonym ośrodku lub zastosowania wobec niego aresztu dla cudzoziemców”;

50) art. 87 otrzymuje brzmienie:

„Art. 87. 1. Wnioskodawca lub osoba, w imieniu której wnioskodawca występuje, mogą być zatrzymani wyłącznie:

- 1) w celu ustalenia lub weryfikacji ich tożsamości;
- 2) w celu zebrania z ich udziałem informacji, na których opiera się wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej, a których uzyskanie bez zatrzymania byłoby niemożliwe, w przypadku istnienia znacznego prawdopodobieństwa ucieczki;
- 3) w celu wydania lub wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu gdy wobec wnioskodawcy lub osoby, w imieniu której wnioskodawca występuje, toczy się postępowanie w sprawie zobowiązania do powrotu albo wnioskodawcy lub osobie, w imieniu której wnioskodawca występuje, została wydana decyzja o zobowiązaniu do powrotu, a wnioskodawca lub osoba, w imieniu której wnioskodawca występuje, miał uprzednio możliwość złożenia wniosku

- o udzielenie ochrony międzynarodowej i istnieje uzasadnione przypuszczenie, że wniosek ten został złożony jedynie w celu opóźnienia wydania albo opóźnienia lub uniemożliwienia wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu;
- 4) gdy wymagają tego względy obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego;
 - 5) zgodnie z art. 28 rozporządzenia 604/2013, w przypadku gdy istnieje znaczne prawdopodobieństwo ucieczki wnioskodawcy, lub osoby, w imieniu której wnioskodawca występuje, a natychmiastowe przekazanie do innego państwa członkowskiego nie jest możliwe;
 - 6) gdy zachodzi którakolwiek z okoliczności, o których mowa w pkt 1-5, a wnioskodawca, lub osoba, w imieniu której wnioskodawca występuje, nie wywiązuje się z obowiązków, o których mowa w art. 88 ust. 1.

2. Znaczne prawdopodobieństwo ucieczki wnioskodawcy, lub osoby, w imieniu której wnioskodawca występuje, istnieje w szczególności, gdy osoba ta:

- 1) nie dysponuje dokumentami poświadczającymi jego tożsamość w chwili składania wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, lub
 - 2) przekroczyła lub usiłowała przekroczyć granicę wbrew przepisom prawa, chyba że przybyła bezpośrednio z terytorium, na którym jej życiu lub wolności zagrażało niebezpieczeństwo prześladowania lub ryzyko wyrządzenia poważnej krzywdy, przedstawiła wiarygodne przyczyny nielegalnego wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i złożyła wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej niezwłocznie po przekroczeniu granicy, lub
 - 3) wjechała na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w okresie obowiązywania wpisu do wykazu cudzoziemców, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest niepożądany, lub do Systemu Informacyjnego Schengen do celów odmowy wjazdu.”;
- 51) art. 88 otrzymuje brzmienie:
- „Art. 88. 1. Wnioskodawcę lub osobę, w imieniu której wnioskodawca występuje, w przypadku, o którym mowa w art. 87 ust. 1 pkt 1-3 i 5, można zobowiązać do
- 1) zgłaszania się w określonych odstępach czasu do organu wskazanego w postanowieniu,

- 2) wpłaty zabezpieczenia pieniężnego w wysokości określonej w postanowieniu, nie niższej niż dwukrotność minimalnego wynagrodzenia przewidzianego w przepisach o minimalnym wynagrodzeniu za pracę,
 - 3) zamieszkiwania w miejscu wyznaczonym w postanowieniu
- do czasu, gdy decyzja w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej stanie się ostateczna.

2. Postanowienie o zastosowaniu środków, o których mowa w ust. 1, wydaje organ Straży Granicznej, który zatrzymał wnioskodawcę lub osobę, w której imieniu wnioskodawca występuje. Na postanowienie przysługuje zażalenie do sądu rejonowego właściwego ze względu na siedzibę organu Straży Granicznej, który wydał postanowienie, w terminie 7 dni od dnia doręczenia postanowienia. Sąd rozpatruje zażalenie w terminie 7 dni.

3. W postanowieniu, o którym mowa w ust. 2, można orzec o zastosowaniu jednego lub więcej niż jednego środka, o którym mowa w ust. 1.”;

52) w art. 88a otrzymuje brzmienie:

„Art. 88a. 1. W przypadku gdy wymagają tego względy obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego, a także w przypadku, o którym mowa w art. 87 ust. 1 pkt 1-3 i 5, jeżeli zastosowanie środków, o których mowa w art. 88 ust. 1, nie jest możliwe, wnioskodawcę lub osobę, w imieniu której wnioskodawca występuje, umieszcza się w strzeżonym ośrodku lub w areszcie dla cudzoziemców.

2. Areszt dla cudzoziemców stosuje się, gdy wnioskodawca lub osoba, w imieniu której wnioskodawca występuje, nie podporządkował się zasadom pobytu obowiązującym w strzeżonym ośrodku lub istnieje ryzyko, że nie podporządkuje się tym zasadom.

3. Poza przypadkami, o których mowa w art. 400 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, wnioskodawcy lub osoby, w imieniu której wnioskodawca występuje, nie umieszcza się w strzeżonym ośrodku lub w areszcie dla cudzoziemców gdy jest małoletnim bez opieki lub osobą niepełnosprawną.”;

53) w art. 88b:

a) ust. 2 i 3 otrzymują brzmienie:

„2. Sąd, rozpatrując wniosek o umieszczenie wnioskodawcy lub osoby, w imieniu której wnioskodawca występuje, w strzeżonym ośrodku, ocenia możliwość zastosowania środków, o których mowa w art. 88 ust. 1.

3. Sąd wydaje postanowienie o zastosowaniu środków, o których mowa w art. 88 ust. 1. Na postanowienie przysługuje zażalenie do sądu okręgowego w terminie 7 dni od dnia doręczenia postanowienia. Sąd rozpatruje zażalenie w terminie 7 dni.”,

b) po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:

„3a. Sąd powiadamia wnioskodawcę lub osobę, w imieniu której wnioskodawca występuje, w języku dla nich zrozumiałym o przyczynach umieszczenia w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców i o przysługujących im prawach, w tym o możliwości złożenia zażalenia na postanowienie, o którym mowa w ust. 1, oraz o prawie do skorzystania z bezpłatnej pomocy prawnej i zastępstwa procesowego przed sądem rozpatrującym zażalenie.”;

54) w art. 89:

a) ust. 1-4 otrzymują brzmienie:

„1. Sąd wydaje postanowienie o umieszczeniu wnioskodawcy lub osoby, w imieniu której wnioskodawca występuje, w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców na okres do 60 dni.

2. W przypadku gdy cudzoziemiec przebywający w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców wskutek wykonania postanowienia sądu, wydanego na podstawie ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, złożył wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej, sąd wydaje postanowienie w sprawie przedłużenia okresu pobytu cudzoziemca w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców, gdy zachodzi którakolwiek z okoliczności, o których mowa w art. 87 ust. 1 pkt 1-5.

3. W przypadku, o którym mowa w ust. 2, okres pobytu cudzoziemca w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców przedłuża się do 90 dni, począwszy od dnia złożenia przez cudzoziemca wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej.

4. W przypadku gdy przed upływem okresów, o których mowa w ust. 1 i 3, postępowanie w sprawie o udzielenia ochrony międzynarodowej nie zostało zakończone decyzją ostateczną i nadal zachodzi którakolwiek z okoliczności, o których mowa w art. 87 ust. 1 pkt 1-5, sąd może przedłużyć okres pobytu wnioskodawcy lub osoby, w imieniu której wnioskodawca występuje, w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców na czas określony niezbędny do wydania takiej decyzji.”,

b) po ust. 4 dodaje się ust. 4a w brzmieniu:

„4a. Sąd w przypadku, o którym mowa w ust. 4, nie przedłuża pobytu wnioskodawcy, lub osoby, w imieniu której wnioskodawca występuje, w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców, gdy postępowanie istotne z punktu widzenia dalszego istnienia okoliczności, o których mowa w art. 87 ust. 1 pkt 1-5, nie zostało zakończone, a opóźnienie w tym postępowaniu nie wynika z przyczyn leżących po stronie wnioskodawcy lub osoby, w imieniu której wnioskodawca występuje.”,

c) po ust. 6 dodaje się ust. 7 i 8 w brzmieniu:

„7. Sąd, rozpatrując wniosek o przedłużeniu okresu pobytu wnioskodawcy lub osoby, w imieniu której wnioskodawca występuje, w strzeżonym ośrodku, ocenia możliwość zastosowania środków, o których mowa w art. 88 ust. 1.

8. Sąd wydaje postanowienie o zastosowaniu środków, o których mowa w art. 88 ust. 1. Na postanowienie przysługuje zażalenie do sądu okręgowego w terminie 7 dni od dnia doręczenia postanowienia. Sąd rozpatruje zażalenie w terminie 7 dni.”;

55) w art. 89a:

a) w ust. 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) kontakt osobisty z przedstawicielem Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych do Spraw Uchodźców lub organizacji, do której zadań należy udzielanie pomocy cudzoziemcom, w tym pomocy prawnej - w warunkach nienaruszających prawa do poszanowania prywatności.”,

b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Kierownik strzeżonego ośrodka lub funkcjonariusz odpowiadający za funkcjonowanie aresztu dla cudzoziemców ogranicza możliwości osobistego kontaktu wnioskodawcy lub osoby, w imieniu której wnioskodawca występuje,

z przedstawicielem Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych do Spraw Uchodźców, organizacją, do której zadań należy udzielanie pomocy cudzoziemcom, lub z podmiotem świadczącym pomoc prawną, gdy wymaga tego konieczność zapewnienia bezpieczeństwa i porządku publicznego lub przestrzegania postanowień regulaminu organizacyjno-porządkowego pobytu w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców. Rozstrzygnięcie kierownika strzeżonego ośrodka lub funkcjonariusza odpowiadającego za funkcjonowanie aresztu jest ostateczne.”;

56) po art. 89c dodaje się art. 89ca i art. 89cb w brzmieniu:

„Art. 89ca. Organ Straży Granicznej przekazuje wnioskodawcy lub osobie, w imieniu której wnioskodawca występuje, w języku dla nich zrozumiałym, informację o adresie ośrodka pełniącego funkcję ośrodka recepcyjnego, w którym muszą się stawić w terminie 2 dni po zwolnieniu ze strzeżonego ośrodka lub aresztu dla cudzoziemców, gdy postępowanie w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej nie zostało zakończone decyzją ostateczną.

Art. 89cb. W przypadku, o którym mowa w art. 89b ust. 1 i 2, po zwolnieniu osoby, której wniosek dotyczy będącej osobą niepełnosprawną, w podeszłym wieku, kobietą ciężarną, rodzicem samotnie wychowującym dzieci, ze strzeżonego ośrodka lub z aresztu dla cudzoziemców, organ Straży Granicznej właściwy ze względu na miejsce pobytu tej osoby zapewnia jej transport do ośrodka recepcyjnego oraz w uzasadnionych przypadkach – wyżywienie podczas transportu.”;

57) po art. 89n dodaje się art. 89na w brzmieniu:

„Art. 89na. 1. W przypadku gdy cudzoziemiec:

- 1) nie zwrócił dokumentu podróży przewidzianego w Konwencji Genewskiej, gdy był do tego zobowiązany lub
- 2) zawiadomił o utracie dokumentu podróży przewidzianego w Konwencji Genewskiej,

– Szef Urzędu umieszcza informacje o takim dokumencie w Systemie Informacyjnym Schengen w celu jego zajęcia.

2. Szef Urzędu usuwa informacje o dokumencie podróży przewidzianym w Konwencji Genewskiej umieszczonym w Systemie Informacyjnym Schengen zgodnie z ust. 1, niezwłocznie gdy dokument ten został mu zwrócony.”;

58) w art. 89p ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Rada do Spraw Uchodźców, zwana dalej „Radą”, jest organem administracji publicznej rozpatrującym odwołania od decyzji i zażalenia na postanowienia wydane przez Szefa Urzędu w sprawach prowadzonych na podstawie przepisów niniejszego działu, z wyjątkiem spraw, o których mowa w rozdziale 4a i rozdziale 5.”;

59) w art. 89z:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Rada orzeka w składach trzyosobowych, z wyjątkiem przypadku, o którym mowa w art. 39 ust. 2 pkt 5.”,

b) ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. W przypadku gdy Rada zamierza nadać cudzoziemcowi status uchodźcy lub udzielić ochrony uzupełniającej, zwraca się do komendanta oddziału Straży Granicznej, komendanta wojewódzkiego Policji, Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, a w razie potrzeby także - do innych organów, o przekazanie informacji, czy wobec wnioskodawcy lub osoby, w imieniu której wnioskodawca występuje, zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 19 ust. 1 pkt 3 lub ust. 2, art. 20 ust. 1 pkt 2, ust. 2 lub 3, gdy z akt sprawy wynika, że Szef Urzędu nie zwrócił się o udostępnienie takich informacji. Do uzyskiwania informacji przez Radę stosuje się przepisy art. 45 ust. 2-5.”;

60) w art. 93 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Do postępowania w sprawie udzielenia azylu stosuje się odpowiednio przepisy art. 25 ust. 1, art. 27 ust. 1 i 2, art. 27 ust. 4, art. 34, art. 41 oraz art. 45 ust.1.”;

61) w art. 119:

a) w ust. 1:

– pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) rejestru spraw o udzielenie lub pozbawienie ochrony międzynarodowej oraz o udzielenie pomocy cudzoziemcom ubiegającym się o udzielenie ochrony międzynarodowej;”,

– w pkt 6 lit. a otrzymuje brzmienie:

„a) złożył wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej;”,

– pkt 7 otrzymuje brzmienie:

„7) rejestru spraw prowadzonych na podstawie rozporządzenia 604/2013.”,

b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Rejestr, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, w zakresie dotyczącym cudzoziemców ubiegających się o udzielenie ochrony międzynarodowej, którym udzielono pomocy, może być prowadzony także w systemie kartotecznym.”;

62) w art. 121 w ust. 1 pkt 7 otrzymuje brzmienie:

„7) w pkt 7, przechowuje się informacje o wnioskach, wydanych decyzjach, miejscu i dacie przekroczenia granicy przez wnioskodawcę lub osobę, w imieniu której wnioskodawca występuje, przekazywane na podstawie rozporządzenia 604/2013 oraz dane, o których mowa w art. 8, dotyczące wnioskodawcy lub osoby, w imieniu której wnioskodawca występuje.”;

63) art. 121a otrzymuje brzmienie:

„Art. 121a. Umieszczenie danych cudzoziemców ubiegających się o udzielenie ochrony międzynarodowej, którym udzielono pomocy, w rejestrze, o którym mowa w art. 119 ust. 1 pkt 1, zastępuje wykonanie obowiązku meldunkowego.”;

64) w art. 123 w ust. 3 w pkt 5:

a) kropkę zastępuje się średnikiem,

b) dodaje się pkt 6 w brzmieniu:

„6) Radzie.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 26 maja 1982 r. - Prawo o adwokaturze (Dz. U. z 2014 r. poz. 635 i 993) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 3 w ust. 1 pkt 7 otrzymuje brzmienie:

„7) współdziałanie z Szefem Urzędu do Spraw Cudzoziemców i jednostkami samorządu terytorialnego w zapewnianiu udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej.”;

2) w art. 58 w pkt 12 lit. l otrzymuje brzmienie:

„l) zasad wyznaczania adwokatów do udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej, o której mowa w ustawie z dnia... 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnej informacji prawnej oraz edukacji prawnej społeczeństwa (Dz. U. poz...) i ustawie z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2012 r. poz. 680, z 2013 r. poz. 1650 oraz z 2014 r. poz. 1004) oraz dokumentowania udzielonej nieodpłatnej pomocy prawnej.”.

Art. 3. W ustawie z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2014 r. poz. 637 i 993) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 41 pkt 7 otrzymuje brzmienie:

„7) współdziałanie z Szefem Urzędu do Spraw Cudzoziemców i jednostkami samorządu terytorialnego w zapewnianiu udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej.”;

2) w art. 60 w pkt 8 lit. f otrzymuje brzmienie:

„f) zasad wyznaczania radców prawnych do udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej, o której mowa w ustawie z dnia... 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnej informacji prawnej oraz edukacji prawnej społeczeństwa (Dz. U. poz. ...) i ustawie z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2012 r. poz. 680, z 2013 r. poz. 1650 oraz z 2014 r. poz. 1004) oraz dokumentowania udzielonej nieodpłatnej pomocy prawnej.”.

Art. 4. W ustawie z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej (Dz. U. z 2014 r. poz. 1402 i 1822) w art. 11 w ust. 1 w pkt 5b w lit. c tiret czwarte otrzymuje brzmienie:

„– podlegających przekazaniu, o którym mowa w art. 37 ust. 3 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, oraz art. 393b ust. 3 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach,”.

Art. 5. W ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2012 r. poz. 361, z późn. zm.⁵⁾) w art. 21 w ust. 1 pkt 108 otrzymuje brzmienie:

„108) kwoty pomocy pieniężnej i wartość innych świadczeń finansowanych ze środków budżetowych przyznawanych repatriantom oraz osobom, które ubiegają się o udzielenie ochrony międzynarodowej;”.

⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2012 r. poz. 362, 440, 596, 769, 1278, 1342, 1448, 1529 i 1540, z 2013 r. poz. 888, 985, 1036, 1287, 1304, 1387 i 1717, z 2014 r. poz. 223, 312, 567, 598, 773, 915, 1328, 1563, 1644, 1662 i 1863 oraz z 2015 r. poz. 73.

Art. 6. W ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.⁶⁾) w art. 94a w ust. 2 pkt 12 otrzymuje brzmienie:

„12) członkowie rodzin osób ubiegających się o udzielenie ochrony międzynarodowej;”.

Art. 7. W ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r. poz. 163) w art. 91 ust. 10 otrzymuje brzmienie:

„10. Pomoc dla cudzoziemca przebywającego w ośrodku dla cudzoziemców w rozumieniu ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2012 r. poz. 680, z 2013 r. poz. 1650 oraz z 2014 r. poz. 1004), przysługuje począwszy od miesiąca kalendarzowego, w którym cudzoziemiec opuścił ośrodek.”.

Art. 8. W ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2015 r. poz. 149) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 1 w ust. 3 w pkt 2 lit. k otrzymuje brzmienie:

„k) ubiegających się w Rzeczypospolitej Polskiej o udzielenie ochrony międzynarodowej i małżonków, w imieniu których występują z wnioskiem o udzieleniu ochrony międzynarodowej, którzy posiadają zaświadczenie wydane na podstawie art. 35 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2012 r. poz. 680, z 2013 r. poz. 1650 oraz z 2014 r. poz. 1004);”;

2) w art. 87 w ust. 2 pkt 7 otrzymuje brzmienie:

„7) ubiegający się o udzielenie ochrony międzynarodowej lub będący małżonkiem, w imieniu którego został złożony wniosek udzielenie ochrony międzynarodowej, pod warunkiem posiadania zaświadczenia wydanego na podstawie art. 35 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;”.

⁶⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 273, poz. 2703 i Nr 281, poz. 2781, z 2005 r. Nr 17, poz. 141, Nr 94, poz. 788, Nr 122, poz. 1020, Nr 131, poz. 1091, Nr 167, poz. 1400 i Nr 249, poz. 2104, z 2006 r. Nr 144, poz. 1043, Nr 208, poz. 1532 i Nr 227, poz. 1658, z 2007 r. Nr 42, poz. 273, Nr 80, poz. 542, Nr 115, poz. 791, Nr 120, poz. 818, Nr 180, poz. 1280 i Nr 181, poz. 1292, z 2008 r. Nr 70, poz. 416, Nr 145, poz. 917, Nr 216, poz. 1370 i Nr 235, poz. 1618, z 2009 r. Nr 6, poz. 33, Nr 31, poz. 206, Nr 56, poz. 458, Nr 157, poz. 1241 i Nr 219, poz. 1705, z 2010 r. Nr 44, poz. 250, Nr 54, poz. 320, Nr 127, poz. 857 i Nr 148, poz. 991, z 2011 r. Nr 106, poz. 622, Nr 112, poz. 654, Nr 139, poz. 814, Nr 149, poz. 887 i Nr 205, poz. 1206, z 2012 r. poz. 941 i 979, z 2013 r. poz. 87, 827, 1191, 1265, 1317 i 1650 oraz z 2014 r. poz. 7, 290, 538, 598, 642, 811, 1146 i 1877.

Art. 9. W ustawie z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej (Dz. U. z 2014 r. poz. 1628 i 1863) w art. 2 w ust. 1 w pkt 1 lit. k otrzymuje brzmienie:

„k) udzielania ochrony międzynarodowej, udzielenia azylu, zgody na pobyt ze względów humanitarnych, zgody na pobyt tolerowany, oraz w sprawach ochrony czasowej;”.

Art. 10. W ustawie z dnia 24 sierpnia 2007 r. o udziale Rzeczypospolitej Polskiej w Systemie Informacyjnym Schengen oraz Wizowym Systemie Informacyjnym (Dz. U. z 2014 r. poz. 1203) w art. 6 pkt 7 i 8 otrzymują brzmienie:

- „7) określania Państwa Członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej zgodnie z art. 12 i 34 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 604/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie ustanowienia kryteriów i mechanizmów ustalania państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej złożonego w jednym z państw członkowskich przez obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca (wersja przekształcona) (Dz. Urz. UE L 180/31 z 29.06.2013), przysługuje Szefowi Urzędu do Spraw Cudzoziemców;
- 8) rozpatrzenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej przysługuje Szefowi Urzędu do Spraw Cudzoziemców lub Radzie do Spraw Uchodźców;”.

Art. 11. W ustawie z dnia 15 kwietnia 2011 r. o systemie informacji oświatowej (Dz. U. Nr 139, poz. 814, z późn. zm.⁷⁾) w art. 11 pkt 11 otrzymuje brzmienie:

„11) członek rodziny osoby ubiegającej się o udzielenie ochrony międzynarodowej;”.

Art. 12. W ustawie z dnia 28 lipca 2011 r. o zalegalizowaniu pobytu niektórych cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz o zmianie ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i ustawy o cudzoziemcach (Dz. U. z 2011 r. Nr 191, poz. 1133 i Nr 291, poz. 1707) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) użyte w art. 18 w ust. 1, w art. 19 w ust. 1 w pkt 1 we wprowadzeniu do wyliczenia i w pkt 2 we wprowadzeniu do wyliczenia oraz w art. 20 w różnym przypadku wyrazy „cudzoziemcy ubiegający się o nadanie statusu uchodźcy” zastępuje się użytymi w odpowiednim przypadku wyrazami „cudzoziemcy ubiegający się o udzielenie ochrony międzynarodowej”;

⁷⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2011 r. Nr 205, poz. 1206, z 2012 r. poz. 941, z 2013 r. poz. 829, 1639 i 1650 oraz z 2014 r. poz. 811.

- 2) w art. 19 w ust. 1 w pkt 1 lit. e otrzymuje brzmienie:
„e) obniżenie wysokości świadczenia pieniężnego, o którym mowa w art. 71 ust. 1 pkt 2 ustawy zmienianej w art. 14, o nie więcej niż 30% albo wstrzymanie udzielania tej pomocy w stosunku do cudzoziemców, którzy dotychczas nie ubiegali się o udzielenie ochrony międzynarodowej; wstrzymanie to może łączyć się z obniżeniem wysokości stawki dziennej wyżywienia zbiorowego w ośrodkach, o których mowa w art. 40 ust. 2 pkt 3 ustawy zmienianej w art. 14, o nie więcej niż 30%,”;
- 3) użyte w art. 19 w ust. 1 w pkt 2 w lit. d i e w różnym przypadku wyrazy „postępowanie w sprawie nadania statusu uchodźcy” zastępuje się użytymi w odpowiednim przypadku wyrazami „postępowanie w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej”.

Art. 13. W ustawie z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. poz. 1650 oraz z 2014 r. poz. 463 i 1004) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 22 w ust. 1 po pkt 10 dodaje pkt 10a w brzmieniu:
„10a) pełnienie funkcji punktu kontaktowego do udzielania innym państwom członkowskim Unii Europejskiej informacji w sprawach udzielania ochrony międzynarodowej oraz pozbawiania statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej;”;
- 2) w art. 28 w ust. 2 pkt 2 otrzymuje brzmienie:
„2) podczas kontroli granicznej:
 - a) zadeklarował zamiar złożenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej w przypadku, o którym mowa w art. 28 ust. 1 lub art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
 - b) złożył wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej, lub”;
- 3) w art. 99 w ust. 1 pkt 5 otrzymuje brzmienie:
„5) ubiega się o udzielenie ochrony międzynarodowej lub o udzielenie azylu, lub”;
- 4) w art. 165 ust. 4 otrzymuje brzmienie:
„4. Do odmowy udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy w celu połączenia się z rodziną nie stosuje się przepisu art. 100 ust. 1 pkt 9 w przypadku członka rodziny cudzoziemca, o którym mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d, jeżeli rodzina istniała już w kraju pochodzenia cudzoziemca, a członek jego rodziny przebywał na terytorium

Rzeczypospolitej Polskiej w dniu złożenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej przez tego cudzoziemca.”;

5) w art. 195 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Do okresów, o których mowa w ust. 1 pkt 6 lub 7, cudzoziemcowi przebywającemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie statusu uchodźcy, ochrony uzupełniającej, wlicza się okres pobytu cudzoziemca na tym terytorium w toku postępowania w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej, nawet jeżeli przebywał w tym okresie w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców.”;

6) w art. 212:

a) w ust. 1 wprowadza się następujące zmiany:

– pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) cały okres pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w toku postępowania w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej, jeżeli przekroczył on 18 miesięcy;”;

– w pkt 3 lit. c otrzymuje brzmienie:

„c) w toku postępowania w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej.”;

b) w ust. 2 pkt 8 otrzymuje brzmienie:

„8) w toku postępowania w sprawie udzielenia mu ochrony międzynarodowej, w przypadku gdy postępowanie to zakończyło się odmową nadania statusu uchodźcy lub udzielenia ochrony uzupełniającej;”;

7) w art. 213 w pkt 1 lit. f otrzymuje brzmienie:

„f) w związku z ubieganiem się o udzielenie ochrony międzynarodowej lub udzielenie azylu, lub”;

8) w art. 299:

a) w ust. 6 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) o odmowie nadania mu statusu uchodźcy lub udzielenia ochrony uzupełniającej, o uznaniu wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej za niedopuszczalny, o umorzeniu postępowania w sprawie udzielenia mu ochrony międzynarodowej lub decyzja o pozbawieniu go statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej, lub”;

- b) ust. 9 otrzymuje brzmienie:
- „9. Przepisów ust. 6 pkt 2 i ust. 7 nie stosuje się, gdy:
- 1) w dniu wydania decyzji o odmowie nadania statusu uchodźcy lub udzielenia ochrony uzupełniającej lub decyzji o umorzeniu postępowania w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej cudzoziemiec przebywa w strzeżonym ośrodku lub w areszcie dla cudzoziemców, lub
 - 2) decyzja o odmowie nadania statusu uchodźcy lub udzielenia ochrony uzupełniającej lub decyzja o umorzeniu postępowania w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej została wydana w związku ze złożeniem kolejnego wniosku o udzielenia ochrony międzynarodowej.”;
- 9) w art. 302 w ust. 1 pkt 16 otrzymuje brzmienie:
- „16) została wydana decyzja o odmowie nadania statusu uchodźcy lub udzielenia ochrony uzupełniającej, o uznaniu wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej za niedopuszczalny, o umorzeniu postępowania w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej lub decyzja o pozbawieniu go statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej i cudzoziemiec:
- a) nie opuścił terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w terminie i przypadku, o którym mowa w art. 299 ust. 6 pkt 2 albo
 - b) przebywa w strzeżonym ośrodku albo areszcie dla cudzoziemców.”;
- 10) w art. 303:
- a) w ust. 1:
 - w pkt 12 kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się wyraz „lub”,
 - po pkt 12 dodaje się pkt 13 w brzmieniu:

„13) może zostać przekazany do innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej na podstawie przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 604/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie ustanowienia kryteriów i mechanizmów ustalania państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej złożonego w jednym z państw członkowskich przez obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca (wersja przekształcona) (Dz. Urz. UE L 180/31 z 29.06.2013), zwanego dalej „rozporządzeniem 604/2013.”,
 - b) ust. 4 uchyla;

11) art. 304 i art. 305 otrzymują brzmienie:

„Art. 304. Organ prowadzący postępowanie w sprawie zobowiązania cudzoziemca do powrotu poucza cudzoziemca o możliwości złożenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej.

Art. 305. 1. Postępowanie w sprawie zobowiązania cudzoziemca do powrotu zawiesza się w przypadku wszczęcia postępowania w sprawie udzielenia cudzoziemcowi ochrony międzynarodowej lub udzielenia mu zezwolenia, o którym mowa w art. 176.

2. Postępowania w sprawie zobowiązania cudzoziemca do powrotu nie zawiesza się w przypadku, gdy cudzoziemiec złożył kolejny wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej.”;

12) w art. 315 w ust. 2 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) istnieje znaczne prawdopodobieństwo ucieczki cudzoziemca lub”;

13) w art. 329 w ust. 2 w pkt 2 lit. a otrzymuje brzmienie:

„a) zaistniało znaczne prawdopodobieństwo ucieczki cudzoziemca, lub”;

14) w art. 330:

a) w ust. 1:

– pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) wobec cudzoziemca toczy się postępowanie w sprawie udzielenia mu ochrony międzynarodowej lub”;

– w pkt 7 kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się wyraz „lub”;

– po pkt 7 dodaje się pkt 8 w brzmieniu:

„8) cudzoziemiec zadeklarował zamiar złożenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, w przypadku o którym mowa w art. 28 ust. 1 lub 2 lub art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.”;

b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a i 1b w brzmieniu:

„1a. Decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu nie wykonuje się z powodu okoliczności, o których mowa w ust. 1 pkt 8, do dnia:

1) upływu terminu do złożenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej określonego w protokole potwierdzającym złożenie deklaracji zamiaru złożenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej - w przypadku,

o którym mowa w art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;

- 2) w którym organ Straży Granicznej umożliwił złożenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej:
 - a) cudzoziemcowi - w przypadku, o którym mowa w art. 28 ust. 2 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
 - b) kuratorowi w imieniu małoletniego bez opieki - w przypadku, o którym mowa w art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

1b. Przepisu ust. 1 pkt 8 nie stosuje się, gdy cudzoziemiec kolejny raz zadeklarował zamiar złożenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej po tym jak pomimo, że poprzednio zadeklarował zamiar złożenia wniosku, wniosku nie złożył bądź poprzedni wniosek został uznany za niedopuszczalny z przyczyn, o których mowa w art. 38 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej albo po wydaniu decyzji o odmowie nadania mu statusu uchodźcy i udzielenia ochrony uzupełniającej.”,

- c) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Przepisu ust. 1 pkt 1 nie stosuje się, gdy cudzoziemiec złożył kolejny wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej, który jest:

- 1) pierwszym wnioskiem niedopuszczalnym z przyczyn, o których mowa w art. 38 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli złożenie tego wniosku nastąpiło tylko w celu opóźnienia wydania albo w celu opóźnienia lub uniemożliwienia wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu;
- 2) złożony po wydaniu ostatecznej decyzji o:
 - a) uznaniu wniosku za niedopuszczalny z przyczyn, o których mowa w art. 38 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
 - b) odmowie nadania statusu uchodźcy lub udzielenia ochrony uzupełniającej albo decyzji o umorzeniu postępowania w sprawie

udzielenia ochrony międzynarodowej, wydanej po rozpatrzeniu kolejnego wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej.”,

d) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. W przypadku, o którym mowa w ust. 2 pkt 1, decyzję o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu wykonuje się po otrzymaniu informacji, o której mowa w art. 38 ust. 4 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.”;

15) w art. 334 w ust. 2:

a) pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) ubiegającemu się o udzielenie ochrony międzynarodowej, którego wniosek o udzielenie tej ochrony ze względów formalnych został pozostawiony bez rozpoznania, lub”;

b) w pkt 3 kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się wyraz „lub”;

c) po pkt 3 dodaje się pkt 4 w brzmieniu:

„4) któremu wydano decyzję o odmowie nadania mu statusu uchodźcy lub udzielenia ochrony uzupełniającej.”;

16) w art. 335 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Organ właściwy do wydania decyzji o:

1) zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu,

2) odmowie nadania statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej

– informuje cudzoziemca o możliwości skorzystania z pomocy w dobrowolnym powrocie.”;

17) w art. 386 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) wobec cudzoziemca toczy się postępowanie w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej lub”;

18) w dziale VIII po rozdziale 5 dodaje się rozdział 5a w brzmieniu:

„Rozdział 5a

Przekazanie do innego państwa członkowskiego na podstawie rozporządzenia 604/2013 cudzoziemca, który nie ubiega się o udzielenie ochrony międzynarodowej

Art. 393a. 1. Organ Straży Granicznej przekazuje Szefowi Urzędu dowody lub poszlaki, o których mowa w załączniku nr 2 do rozporządzenia wykonawczego Komisji UE nr 118/2014 z dnia 30 stycznia 2014 r. zmieniającego rozporządzenie (WE)

nr 1560/2003 ustanawiające szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 343/2003 ustanawiającego kryteria i mechanizmy określania państwa członkowskiego właściwego dla rozpatrywania wniosku o azyl, złożonego w jednym z państw członkowskich przez obywatela państwa trzeciego (Dz. Urz. UE L 39 z 8.02.2014, str. 1) dotyczące cudzoziemca przebywającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez ważnego dokumentu uprawniającego go do wjazdu na to terytorium i pobytu na nim, który nie ubiega się o udzielenie ochrony międzynarodowej, w zakresie niezbędnym do ustalenia, czy inne państwo członkowskie jest właściwe do wtórnego przyjęcia cudzoziemca, o którym mowa w art. 23-25 rozporządzenia 604/2013.

2. Szef Urzędu przeprowadza postępowanie w sprawie ustalenia odpowiedzialnego państwa członkowskiego, o którym mowa w art. 20 rozporządzenia 604/2013.

3. Szef Urzędu jest organem właściwym w sprawach, o których mowa w art. 24 rozporządzenia 604/2013, z wyłączeniem spraw o zobowiązanie cudzoziemca do powrotu.

Art. 393b. 1. W przypadku gdy inne państwo członkowskie odpowiedzialne za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej na podstawie rozporządzenia 604/2013 wyrazi zgodę na przyjęcie cudzoziemca, o którym mowa w art. 393a ust.1, Szef Urzędu wydaje decyzję o jego przekazaniu do odpowiedzialnego państwa członkowskiego.

2. Szef Urzędu jest organem właściwym do wydania cudzoziemcowi przepustki, o której mowa w art. 29 ust. 1 zdanie 3 rozporządzenia 604/2013.

3. Cudzoziemiec podlegający przekazaniu do odpowiedzialnego państwa członkowskiego może być doprowadzony do granicy albo do granicy odpowiedzialnego państwa członkowskiego, do którego następuje przekazanie, albo do portu lotniczego albo morskiego tego państwa.

4. Doprowadzenie, na wniosek Szefa Urzędu, wykonuje:

- 1) do granicy – komendant oddziału Straży Granicznej lub komendant placówki Straży Granicznej właściwy ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca;
- 2) od granicy do portu lotniczego albo morskiego odpowiedzialnego państwa członkowskiego, do którego następuje przekazanie – Komendant Główny Straży Granicznej lub komendant oddziału Straży Granicznej właściwy ze względu na miejsce przekroczenia granicy przez cudzoziemca.

5. Komendant placówki Straży Granicznej informuje niezwłocznie Szefa Urzędu o przekroczeniu granicy przez cudzoziemca przekazywanego do odpowiedzialnego państwa członkowskiego, poprzez odnotowanie w rejestrze spraw prowadzonych na podstawie rozporządzenia 604/2013 miejsca i daty przekroczenia granicy.

6. Koszty doprowadzenia do granicy lub do portu lotniczego albo morskiego odpowiedzialnego państwa członkowskiego, do którego następuje przekazanie, są pokrywane z budżetu państwa, z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw wewnętrznych, ze środków pozostających w dyspozycji Komendanta Głównego Straży Granicznej.

7. Komendant Główny Straży Granicznej jest organem właściwym w sprawach, o których mowa w art. 31, art. 32 rozporządzenia 604/2013.”;

19) w dziale IX tytuł rozdziału 1 otrzymuje brzmienie:

„Postępowanie w sprawie zatrzymania cudzoziemca, zastosowania wobec niego środków zapobiegawczych, w tym umieszczenia go w strzeżonym ośrodku lub zastosowania wobec niego aresztu dla cudzoziemców”;

20) w art. 394:

a) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Cudzoziemiec może być także zatrzymany na okres nie dłuższy niż 48 godzin w celu przymusowego wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu lub przekazania na podstawie rozporządzenia 604/2013.”,

b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Zatrzymania cudzoziemca dokonuje Straż Graniczna lub Policja, a w przypadku, o którym mowa w ust. 1a – Straż Graniczna.”,

c) w ust. 4 w pkt 2:

- w lit. c kropkę zastępuje się przecinkiem,
- po lit. c dodaje się lit. d i e w brzmieniu:

„d) ustala, czy istnieją okoliczności uzasadniające przekazanie cudzoziemca do innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej na podstawie rozporządzenia 604/2013,

e) doprowadza cudzoziemca do granicy albo portu lotniczego albo morskiego państwa, do którego zostaje doprowadzony.”;

21) w art. 398:

- a) w ust. 1 po pkt 3 dodaje się pkt 3a w brzmieniu:
„3a) istnieje konieczność zabezpieczenia przekazania cudzoziemca zgodnie z art. 28 rozporządzenia 604/2013, jeżeli istnieje znaczne prawdopodobieństwo jego ucieczki, a natychmiastowe przekazanie do innego państwa członkowskiego nie jest możliwe, lub”;
 - b) w ust. 2 pkt 2 otrzymuje brzmienie:
„2) pkt 3 i 3a”;
 - c) w ust. 3 część wspólna otrzymuje brzmienie:
„– do czasu wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu lub przekazania do innego państwa członkowskiego.”;
- 22) w art. 403:
- a) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:
„2a. Okres pobytu w strzeżonym ośrodku lub w areszcie dla cudzoziemców może być także przedłużony na czas określony, niezbędny do wydania ostatecznej decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, w przypadku gdy cudzoziemcowi przebywającemu w tym ośrodku lub areszcie została wydana ostateczna decyzja kończąca postępowanie w sprawie o udzielenie ochrony międzynarodowej, w której nie nadano mu statusu uchodźcy i nie udzielono ochrony uzupełniającej albo do wydania ostatecznej decyzji, o której mowa w art. 393b ust. 1.”;
 - b) ust. 4 otrzymuje brzmienie:
„4. Do 12-miesięcznego okresu, o którym mowa w ust. 3, nie wlicza się okresu pobytu cudzoziemca w strzeżonym ośrodku lub w areszcie dla cudzoziemców w związku ze złożonym przez niego wnioskiem o udzielenie ochrony międzynarodowej.”;
 - c) po ust. 7 dodaje się ust. 7a w brzmieniu:
„7a. Sąd, rozpatrując wniosek o przedłużenie okresu pobytu cudzoziemca w strzeżonym ośrodku, ocenia możliwość zastosowania środków, o których mowa w art. 398 ust. 3.”;
 - d) ust. 8 otrzymuje brzmienie:
„8. Na postanowienie, o którym mowa w ust 1, 7 i 7a, przysługuje zażalenie do sądu okręgowego w terminie 7 dni od dnia doręczenia postanowienia. Sąd rozpatruje zażalenie w terminie 7 dni.”;

23) w art. 406:

a) po ust. 1 dodaje się ust. 1a-1c w brzmieniu:

„1a. Organ Straży Granicznej, przed wydaniem z urzędu postanowienia o zwolnieniu cudzoziemca ze strzeżonego ośrodka lub z aresztu dla cudzoziemców w przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, 3 i 6, oraz rozpatrując wniosek o zwolnienie cudzoziemca ze strzeżonego ośrodka, ocenia konieczność zastosowania środków, o których mowa w art. 398 ust. 3.

1b. Organ Straży Granicznej wydaje postanowienie o zastosowaniu środków, o których mowa w art. 398 ust. 3.

1c. Na postanowienie organu Straży Granicznej, o którym mowa w ust. 1b, przysługuje zażalenie w terminie 7 dni od dnia doręczenia postanowienia. Zażalenie wnosi się do sądu rejonowego właściwego ze względu na siedzibę organu Straży Granicznej, któremu podlega strzeżony ośrodek, za pośrednictwem organu Straży Granicznej, któremu podlega strzeżony ośrodek.”;

b) w ust. 5:

– pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) upływu okresu pobytu określonego w postanowieniu, o którym mowa w art. 403 ust. 1 lub 7 albo w art. 89 ust. 1 lub 6 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, lub”;

– pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) przymusowego wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu albo przekazania cudzoziemca do odpowiedzialnego państwa członkowskiego Unii Europejskiej na podstawie rozporządzenia 604/2013, lub”;

– po pkt 3 dodaje się pkt 3a w brzmieniu:

„3a) upływu terminów przekazania cudzoziemca do odpowiedzialnego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, o których mowa w art. 28 ust. 3 zdanie 3 rozporządzenia 604/2013 w odniesieniu do cudzoziemca umieszczonego w strzeżonym ośrodku albo areszcie dla cudzoziemców w przypadku, o którym mowa w art. 398 ust. 1 pkt 3a lub art. 87 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, lub”;

24) w art. 415:

a) w ust. 1 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) kontaktowania się i widzeń ze swoim pełnomocnikiem w warunkach nienaruszających prawa do poszanowania prywatności;”;

b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Zgody na widzenie z osobami bliskimi, o której mowa w ust. 1 pkt 19, można odmówić cudzoziemcowi, gdy wymaga tego konieczność zapewnienia bezpieczeństwa i porządku publicznego lub przestrzegania postanowień regulaminu organizacyjno-porządkowego pobytu w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców.”;

25) w art. 437 po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. W przypadku gdy zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 330 ust. 1 pkt 1, obowiązywania wpisu do wykazu nie zawiesza się, jeżeli postępowanie w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej zostało wszczęte wskutek złożenia przez cudzoziemca kolejnego wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej.”;

26) w art. 449 w ust. 2:

a) pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) rejestru spraw o udzielenie lub pozbawienie ochrony międzynarodowej oraz udzielenie pomocy cudzoziemcom ubiegającym się o udzielenie ochrony międzynarodowej;”;

b) pkt 8 otrzymuje brzmienie:

„8) rejestru spraw prowadzonych na podstawie rozporządzenia 604/2013;”;

27) w art. 462 w ust. 3 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) przywiózł do granicy cudzoziemca, który podczas kontroli granicznej złożył wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej;”.

Art. 14. Tymczasowe zaświadczenia tożsamości wydane cudzoziemcom przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy zachowują ważność przez okres, na który zostały wydane.

Art. 15. Do postępowań administracyjnych, których nie zakończono do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy decyzją ostateczną, a które zostały wszczęte przed tym dniem na podstawie ustaw zmienianych w niniejszej ustawie stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 16. 1. Rejestr spraw o nadanie cudzoziemcom statusu uchodźcy, udzielenie im ochrony uzupełniającej oraz udzielenie pomocy cudzoziemcom ubiegającym się o nadanie im

statusu uchodźcy staje się rejestrem spraw o udzielenie lub pozbawienie ochrony międzynarodowej oraz udzielenie pomocy cudzoziemcom ubiegającym się o udzielenie ochrony międzynarodowej.

2. Rejestr spraw prowadzonych na podstawie rozporządzenia Rady (WE) nr 343/2003 z dnia 18 lutego 2003 r. ustanawiającego kryteria i mechanizmy określania Państwa Członkowskiego, które jest odpowiedzialne za rozpatrzenie wniosku o azyl złożonego w jednym z Państw Członkowskich przez obywatela kraju trzeciego (Dz. Urz. UE L 050 z 25.02.2003, str. 1; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 19, t. 6, str. 109) staje się rejestrem spraw prowadzonych na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 604/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie ustanowienia kryteriów i mechanizmów ustalania państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej złożonego w jednym z państw członkowskich przez obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca (wersja przekształcona) (Dz. Urz. UE L 180 z 29.06.2013, str. 31).

Art. 17. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 81 ust. 5 i art. 86 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1 zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 81 ust. 5 i art. 86 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, jednak nie dłużej niż przez 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 18. 1. Porozumienia, o których mowa w art. 69i, są zawierane do dnia 30 listopada 2015 r.

2. Dziekani okręgowych rad adwokackich i rad okręgowych izb radców prawnych wskazują Szefowi Urzędu do Spraw Cudzoziemców adwokatów i radców prawnych wyznaczonych do udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej do dnia 15 grudnia 2015 r.

Art. 19. 1. Maksymalny limit wydatków z budżetu państwa, będących skutkiem finansowym ustawy wynosi 21.441 tys. zł, z tego:

- 1) w 2016 r. – 1.925 tys. zł;
- 2) w 2017 r. – 1.966 tys. zł;
- 3) w 2018 r. – 2.016 tys. zł;
- 4) w 2019 r. – 2.065 tys. zł;
- 5) w 2020 r. – 2.115 tys. zł;
- 6) w 2021 r. – 2.166 tys. zł;

- 7) w 2022 r. – 2.218 tys. zł;
- 8) w 2023 r. – 2.270 tys. zł;
- 9) w 2024 r. – 2.323 tys. zł;
- 10) w 2025 r. – 2.377 tys. zł.

2. W przypadku przekroczenia lub zagrożenia przekroczenia przyjętego w danym roku budżetowym maksymalnego limitu wydatków, o którym mowa w ust. 1, zostanie zastosowany mechanizm korygujący, polegający na zmniejszeniu kosztów realizacji zadań wynikających rozdziału 4a w dziale II ustawy zmienianej w art. 1 niniejszej ustawy.

3. Minister właściwy do spraw wewnętrznych monitoruje wykorzystanie limitu wydatków, o których mowa w ust. 1, oraz wdraża mechanizm korygujący, o którym mowa w ust. 2.

Art. 20. Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 1 pkt 26 w zakresie art. 69c-art. 69i, art. 69k, art. 69m i art. 69n, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2016 r.